

Jaarverslag 2013

museum

Catharijneconvent

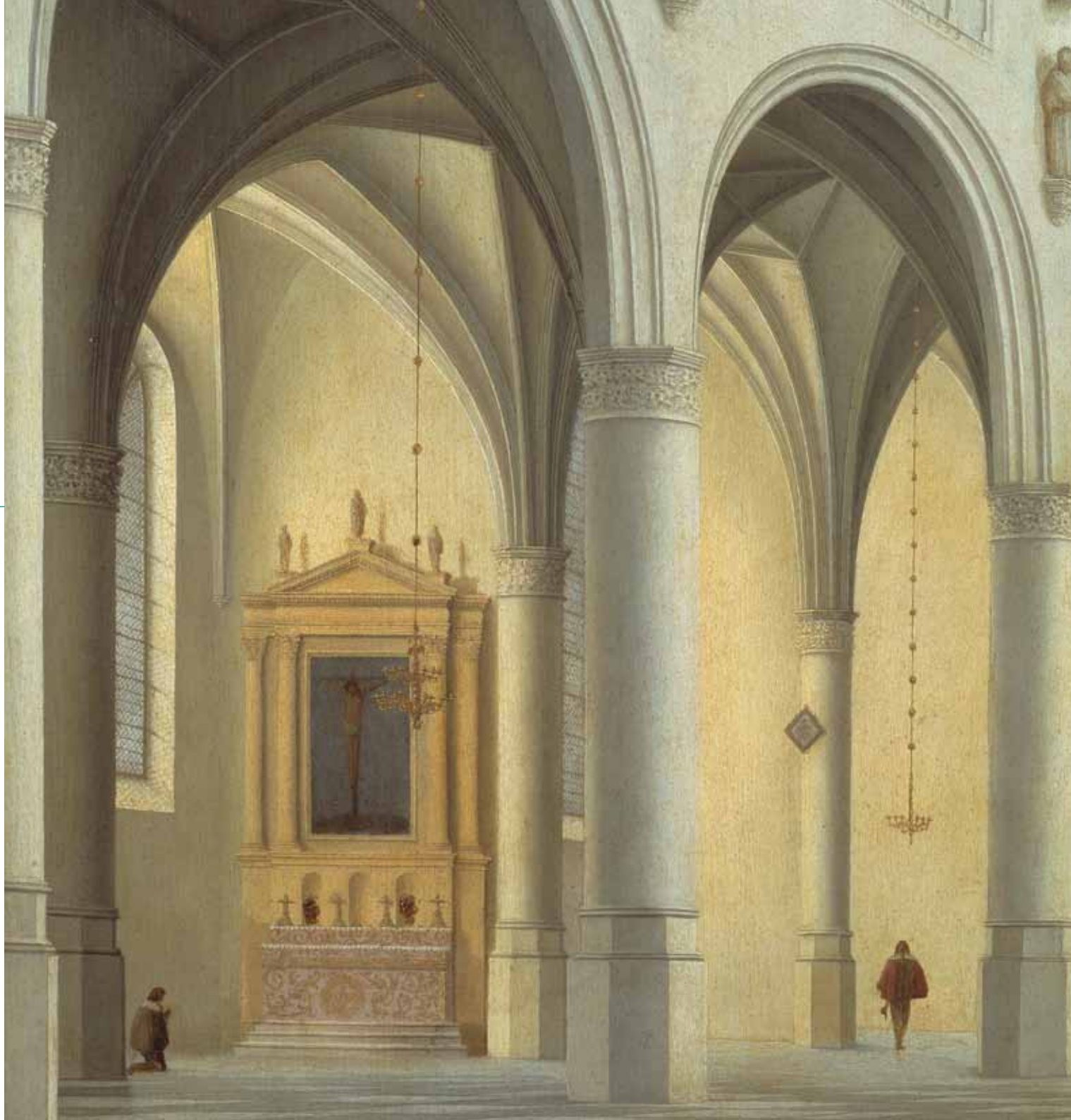
Museum Catharijneconvent

De christelijke cultuur zit in de haarvaten van de Nederlandse samenleving. Om die samenleving te begrijpen is kennis van christelijke kunst en geschiedenis onontbeerlijk. Museum Catharijneconvent verzamelt, beschermt en ontsluit deze kennis voor toekomstige generaties.

museum Catharijneconvent

Inhoud

Voorwoord	3
1 De collectie en haar betekenis. Over het museum, onze taken en onze positie in Nederland	4
<i>Kerncollectie Middeleeuwse beeldhouwkunst</i>	12
2 De collectie in beeld. Presentaties en tentoonstellingen in 2013	14
<i>Kerncollectie Schilderijen, vijftiende t/m zeventiende eeuw</i>	24
3 De collectie als verzameling. Omgang met de collectie	26
<i>Kerncollectie Handschriften en oude drukken</i>	30
4 De collectie in onderzoek. De wetenschappelijke functie	33
<i>Kerncollectie Textilia</i>	38
5 De collectie in de toekomst. Vooruitblik op 2014 en daarna	42
<i>Kerncollectie Liturgische voorwerpen</i>	46
Verkorte jaarrekening	48
<i>Kerncollectie Devotionalia</i>	54
Verkorte jaarrekening Fonds Museum Catharijneconvent	56
Verkorte jaarrekening Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent	59
Subsidies, bijdragen en schenkingen	61
<i>Overige collecties</i>	62
Bijlagen	66

Voorwoord

De collectie centraal

In dit jaarverslag hebben we de collectie centraal gesteld, onder meer door onze kerncollecties in de etalage te zetten; u vindt deze verspreid door dit verslag. Directe aanleiding is het collectieplan, dat in 2013 gereed kwam en waaraan door veel mensen hard is gewerkt. Maar dat is niet de enige reden. Samen intensief nadenken over de toekomst van de collectie maakte ons er weer eens goed van bewust hoe rijk en betekenisvol deze is.

De betekenis van de collectie bepaalt de positie van ons museum. Het is het vertrekpunt voor de verhalen die we vertellen, het onderzoek dat we doen, de presentaties en projecten die we opzetten, en de collectie bepaalt welke plaats we innemen in de samenleving. Want onze collectie doet nog iets anders. Ze verbindt. De collectie vormt de belangrijkste verbinding die we hebben met ons publiek, met onze onderliggende stichtingen, onze vrienden, onze donateurs, de fondsen, samenwerkingspartners, de pers en met collega-musea en kenniscentra in binnen- en buitenland.

Dat verhaal willen we dit jaar vertellen, aan de hand van alle activiteiten van ons museum, de Vereniging Vrienden en het Fonds Museum Catharijneconvent in 2013. Zoals u van ons gewend bent, schuwen we daarbij een doorkijk naar de jaren hierna niet, want er is heel veel om ons op te verheugen.

Terwijl ik dit schrijf, vindt op de bovenverdieping van het kloostergebouw de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel* plaats, klinkt er gezaag en getimmer achter de schotten in de onderdoorgang, worden in de depots kostbare stukken textiel behandeld voor een tentoonstelling die in 2015 plaatsvindt en voeren we gesprekken om ons educatieproject over christelijke feestdagen nog verder over het land uit te breiden. En dat is maar een kleine greep uit alle activiteiten in dit prachtige museum waaraan ik leiding mag geven. De rest vindt u op de volgende pagina's.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Marieke van Schijndel, directeur

< Pieter Saenredam, *Gezicht op een kapel van de Grote of St.-Laurenskerk te Alkmaar, 1635*

1

De collectie en haar betekenis

Over het museum, onze taken en onze positie in Nederland

De betekenis van de collectie bepaalt onze positie als museum. Museum Catharijneconvent is het nationaal museum voor christelijke kunst, cultuur en geschiedenis, omdat we de belangrijkste collectie Nederlandse christelijke kunst- en cultuurhistorische objecten beheren. Dat maakt ons uniek, omdat er geen ander museum is dat op deze schaal religieus erfgoed verzamelt, beheert en ontsluit binnen de volle breedte van het christendom, van rooms-katholiek tot de orthodoxe stromingen van het protestantisme.

Dat onze collectie van internationaal belang is, kwam in 2013 goed naar voren tijdens de tentoonstelling *Goddelijke Inspiratie* waarin we Russische ikonen combineerden met westerse kunst. 'Dat het beroemde Andrej Rublev Museum contact met ons heeft opgenomen, zegt heel veel over wat we hier zelf in huis hebben', vindt directeur Marieke van Schijndel. Daarom doen we aan de hand van die belangwekkende collectie in dit jaarverslag uit de doeken wat we in het afgelopen jaar gepresteerd hebben. Daarnaast schetsen we, langs de lijnen van het collectieplan, waar we als museum naartoe willen. Die visie kan alleen tot stand komen als je weet waar je vandaan komt.

Oorsprong

De geschiedenis van Museum Catharijneconvent begint met het herstel van de bisschoppelijke hiërarchie in 1853. Als gevolg daarvan werden overal in het land nieuwe kerken gebouwd, als vervanging van de schuilkerken die tot die tijd werden gebruikt voor de eredienst. Daarbij werd ook een deel van de inboedel vervangen, omdat deze meestal niet paste bij de toen populaire neoclassicistische of neogotische bouwstijlen. Dat was de aanleiding voor enkele geestelijken om kerkelijke objecten die hun liturgische functie hadden verloren te verzamelen, met het doel ze onder te brengen in nieuw op te richten katholieke musea. Daarnaast werden deze voor-

werpen verzameld om als voorbeeld te dienen voor kunstenaars, die nieuwe kerkelijke kunst moesten ontwerpen, waarbij de middeleeuwse, gotische stijl toonaangevend was.

Deze voorwerpen werden daarna ondergebracht in nieuwe musea, zoals het Aartsbisschoppelijk Museum (opgericht in 1862) en het Bisschoppelijk Museum in Haarlem (1869). Ook binnen de Oud-Katholieke Kerk, waar een belangrijk deel van het oude Utrechtse kapittelbezit nog in bezit (en in gebruik) was, ontstonden plannen voor een museum. In 1928 werd het Oud-Katholiek Museum opgericht.

Toen als gevolg van het Tweede Vaticaans concilie (1962-1965) ook de neogotische kunstvoorwerpen in onbruik raakten, kwam het Aartsbisschoppelijk Museum in actie om deze kunst voor vernietiging te behoeden. In samenwerking met het Bisschoppelijk Museum te Haarlem en het Oud-Katholiek Museum ontstond tussen 1971 en 1979 Rijksmuseum Het Catharijneconvent. De collecties werden ondergebracht in het voormalige johannieterklooster uit de vijftiende eeuw, genoemd naar de heilige Catharina van Alexandrië. Het gebouw, dat veel herbestemmingen kende, waaronder een ziekenhuis, werd in 1979 door koningin Juliana geopend. In het museum ging het voortaan om de geschiedenis van de gehele christelijke cultuur in Nederland. Om ook de geschiedenis van de protestantse kerken daarin mee te kunnen nemen, werd in 1974 de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst opgericht. Vertegenwoordigers uit verschillende protestantse kerken kregen een plaats in deze stichting, die in korte tijd schilderijen, prenten, bijbels en varia voor het museum verzamelde.

Rijkscollectie en onderliggende stichtingen

De herkomst van de collectie is terug te zien aan de inventarisnummers van de objecten, die verwijzen naar het Aartsbisschoppelijk Museum (ABM), het Bisschoppelijk Museum Haar-

Pandhof

lem (BMH), het Oud-Katholiek Museum (OKM) en de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst (SPKK). De collecties van deze stichtingen zijn als permanent bruikleen ondergebracht in de Stichting Het Catharijneconvent, die deze op haar beurt weer in bruikleen gaf aan de Staat der Nederlanden, waarmee de collectie onder verantwoordelijkheid van het Rijk valt. De Staat der Nederlanden heeft een beheersovereenkomst afgesloten met Stichting Museum Catharijneconvent om deze Rijkscollectie voor het Rijk te beheren. Hieronder vallen ook de voorwerpen die Stichting Het Catharijneconvent zelf heeft verworven (StCC) en de collectie die rechtstreeks onder rijks-eigendom valt (RMCC). Daarnaast zijn er nog enkele kleinere

collecties van onder meer het Bisschoppelijk Museum Den Bosch en Bisschoppelijk Museum Roermond.

De roof van de monstrans

Achter inventarisnummer BMH m10417a gaat een voorwerp schuil dat begin 2013 in binnen- en buitenland al snel bekend werd als dé monstrans. De verguld zilveren stralenmonstrans, versierd met vele diamanten, die op 29 januari op klaarlichte dag werd gestolen, voor de ogen van vele, hevig geschrokken getuigen. De impact van de roof was enorm, vertelt Marieke van Schijndel. 'Het is letterlijk en figuurlijk zo'n grote inbreuk. Dit museum is echt ons huis. We voelen ons hier

Het terugplaatsen van de monstrans

prettig en veilig, en wij niet alleen; ook de bezoekers voor wie we ons huis elke dag openstellen om te genieten van al het mooie dat we hier mogen laten zien. Toen ik het hoorde schrok ik natuurlijk, maar mijn schrik was nog groter toen ik ter plaatse zag met welk enorm geweld de roof geperd was gegaan.'

Gelukkig is het allemaal goed afgelopen, want drie weken na de roof vond de politie de monstrans al terug, waarbij drie verdachten werden opgepakt. 'We zijn de politie ontzettend dankbaar voor hun speurwerk,' vervolgt Van Schijndel. 'De recherche had al gauw het idee wie er achter zouden kunnen zitten.' Thomas Aling, woordvoerder van de politie Midden-Nederland, vertelde in de door RTV Utrecht gemaakte docu-

mentaire over de roof dat de politie de verdachten al een tijdje in het oog had gehouden: 'Zodra we hen een in plastic gewikkeld voorwerp achter in een auto zagen leggen, zijn we erachteraan gegaan. We besloten om nog voor de grens met België een aanhouding te doen. En ja hoor, achter in de kofferbak lag hij: de monstrans.'

Happy end

De monstrans was weliswaar terug, maar erg beschadigd. Restaurator Michiel Langeveld zag gelukkig kans de stralenmonstrans vrijwel geheel (er ontbreekt helaas nog een sierstuk) in oude luister te herstellen, zodat deze weer snel tentoongesteld kon worden. Mits de eigenaar dat goed vond, want de monstrans is een langdurig bruikleen van de Boomkerk, de

parochie van De Heilige Drie-eenheid in Amsterdam. Maar daar hoefden ze ondanks de schrik niet lang over na te denken, vertelde pastoraal medewerker Rob Polet: 'In het museum kunnen meer mensen ervan genieten dan wanneer hij hier in de kluis ligt.'

'Het contact is meteen heel erg intensief maar ook heel goed geweest,' vertelt Marieke van Schijndel. 'Ze zeiden meteen: als de monstrans weer gevonden wordt, dan gaan we hem weer laten zien. Ze hebben ook erg met ons meegeleefd.' En ze waren de enigen niet, voegt van Schijndel eraan toe. 'Je komt er tijdens zo'n crisis wel achter wat je draagvlak als museum is. We hebben enorm veel steunbetuigingen ontvangen van allerlei mensen en organisaties. En ook na terugkomst van de monstrans zijn we overweldigd door het aantal bloemen, kaartjes en telefoontjes van mensen. Dat gaf deze hele geschiedenis helemaal een happy end.'

Draagvlak

Het bestaansrecht ontleent een museum aan zijn collectie en het komt tot uiting in zijn maatschappelijk draagvlak. 'Het draagvlak bepaalt je relevantie als museum,' vertelt Marieke van Schijndel. 'Het belang van de collectie is daar een heel grote factor in. Begunstigers als Vrienden en Donateurs hebben veel met die collectie en zijn zeer geïnteresseerd in het vergroten van hun kennis erover.'

Dat kan Teska van Vuren, voorzitter van de Vereniging Vrienden van Museum Catharijneconvent, beamen. 'Inhoud is voor de meesten een grote drijfveer. Daarom zijn onze activiteiten daar altijd op gericht. Het gaat de meesten van onze leden om kennis over geschiedenis en kunst. Voor een deel is ook het religieuze aspect van de collectie van belang.'

Vrienden en vrijwilligers

De Vereniging Vrienden van Museum Catharijneconvent is een uniek platform voor mensen die het museum willen ondersteunen. Met hun bijdrage helpen ze de collectie te bewaren, te behouden en uit te breiden. Ze krijgen daarvoor speciale privileges zoals gratis toegang tot het museum en de lunchlezingen die worden georganiseerd rond een onderwerp dat wordt belicht op een van de lopende tentoonstellingen. Daarnaast ontvangen ze drie keer per jaar het museummagazine *Catharijne*. Conservatoren en andere deskundigen publiceren achtergrondartikelen over collectie en tentoonstellingen. Er is ook informatie te vinden over de vele activiteiten die voor de leden worden georganiseerd.

Covers van de *Catharijne*

Activiteiten in 2013

- In het kader van de tentoonstelling *Ontsnapt aan de Beeldenstorm, Middeleeuwse Beeldhouwkunst* werd op zaterdag 2 februari een excursie georganiseerd naar de St. Janskerk in 's-Hertogenbosch. Serge van Druuten, die twaalf jaar aan de restauratie van de kathedraal heeft gewerkt, gaf uitleg over de door hem gemaakte beelden, de gebruikte technieken en hoe een restauratie in zijn werk gaat. Daarnaast werd een bezoek gebracht aan het aan de kathedraal verbonden Museum De Bouwloods.
- Op 20 april vond de algemene ledenvergadering plaats, met een lezing van gastconservator Désirée Krikhaar over de tentoonstelling *Goddelijke Inspiratie – Russische ikonen ontmoeten*.

ten westerse kunst. Na afloop kregen de aanwezige Vrienden een lunch aangeboden.

- In het kader van dezelfde ikonententoonstelling organiseerde het museum in samenwerking met Labrys Reizen in juni een driedaagse excursie naar het Ikonen-Museum der Stadt Frankfurt en het Ikonen-Museum Recklinghausen. Meer over deze excursie en de ikonenreis naar Moskou, die in het najaar plaatsvond, is te lezen in hoofdstuk 2.
- Op 1 oktober organiseerde de Vereniging Vrienden i.s.m. Helikon (Landelijk Instituut voor Religie in Kunst en Cultuur) een dubbellezing over verdraagzaamheid. Paul Bröker van Helikon vertelde over godsdienstige tegenstellingen in de kunst en botsingen onder christenen. Hoofdconservator Ruud Priem sloot hierop aan met een lezing over religieuze (in)tolerantie in de Gouden Eeuw.
- Onder leiding van prof. dr. Xander van Eck, gastconservator van de tentoonstelling *Vormen van Verdraagzaamheid*, brachten Vrienden op 19 oktober een bezoek aan de Sint-Janskerk in Gouda, beroemd om haar Goudse Glazen, een groot ensemble van gebrandschilderde ramen in Renaissance-stijl uit de zestiende en de zeventiende eeuw.

Vrijwilligers

Actieve Vrienden helpen het museum extra met hun werk als vrijwilliger. Zij werken als gastvrouwen en gastheren, bemensen de kassa, geven informatie aan bezoekers of zijn actief op afdelingen als de bibliotheek of de afdeling Onderzoek en Educatie. Zij betekenen uiteraard heel veel voor het museum, maar dat is een wisselwerking, vertelt Wim Hengeveld, die als vrijwilliger twee dagen per week in de bibliotheek werkzaam is. 'Ik heb vanaf 1994 altijd in bibliotheken gewerkt. Boven de zestig is het heel moeilijk om aan de slag te komen, daarom ben ik heel blij dat ik hier nu toch gewoon mijn beroep kan uitoefenen. Het paste ook precies in het plaatje van wat ik graag wilde. Ik heb namelijk cursussen gedaan om met erfgoed te werken en ik wilde het liefst in een museumbibliotheek werken. Dat doe ik nu, ik word alleen niet betaald. Dat vind ik niet zo erg, want inhoudelijk vind ik het heel erg leuk werk en het is belangrijk om werk te doen dat bij je past. Daarom is het echt een win-winsituatie. Ik doe het voor het museum maar ook voor mezelf.'

Desalniettemin is het belang van vrijwilligers moeilijk te onderschatten, zegt bibliothecaris Kees van Schooten. 'Ik vraag me wel eens af hoe we het ooit hebben kunnen bolwerken zonder vrijwilligers. Als bibliothecaris heb ik een aanstelling

van 32 uur per week. De vier vrijwilligers die hier werken maken samen ook nog eens 32 tot 40 uur. Dat is echt onmisbaar, want het werk in een bibliotheek is nooit af.' Meer hierover is te lezen in hoofdstuk 4.

Fonds Museum Catharijneconvent

Het bestuur van Fonds Museum Catharijneconvent (bestaande uit Hans van de Ven, voorzitter Raad van Toezicht, Teska van Vuren, voorzitter Vereniging Vrienden en directeur Marieke van Schijndel) kreeg uitbreiding in de persoon van Huub Blankenberg, die sinds 1 september de nieuwe voorzitter is. Hij is geen onbekende van het museum. Eerder was hij onder meer directeur van de Vereniging Rembrandt en van Museum Speelklok. Eind jaren zeventig was hij ook in Museum Catharijneconvent actief als rondleider. Gaat hij dat nu weer oppakken? 'Nee hoor,' lacht Blankenberg, 'ik kan me wel inhouden, maar zou het wel kunnen. Er is wel veel bijgekomen, maar de belangrijkste stukken zijn er nog steeds. Dat is ook belangrijk want het museum heeft veel te danken aan herhaalbezoek. Tentoonstellingen zijn ook van belang maar de kern van vaste topstukken maakt een museum herkenbaar. Dat doet dit museum altijd heel goed.'

Het gaat goed met het Fonds, dat in 2011 werd opgericht. Bestuurslid Teska van Vuren: 'We zitten nu op ruim 80 donateurs. Dat is een toename van zo'n 20% ten opzichte van vorig jaar, maar wat betreft inkomsten laat 2013 meer dan een verdubbeling zien.'

Huub Blankenberg in de Refter

Donateurs van Museum Catharijneconvent krijgen een kijkje achter de schermen

‘We kunnen terugkijken op twee succesvolle eerste jaren,’ vindt Hans van de Ven, ‘maar we zijn er nog niet omdat we niet weten wat de wereld om ons heen nog voor ons in petto heeft. We moeten er rekening mee houden dat de overheid zich steeds meer terugtrekt zodat we meer en meer de financiering elders vandaan moeten zien te halen. Daarom zijn we tevreden met wat we in twee jaar bereikt hebben, maar nog niet tevreden met waar we nu staan.’

Relatie versterken

Van Vuren: ‘Naast het werven van nieuwe donateurs is een belangrijke uitdaging het vasthouden van de groep mensen die zich aan het museum hebben gecommitteerd. Hoe doe je dat? Dat is het thema voor komend jaar.’

‘Precies,’ zegt Blankenberg. ‘Mensen hebben ons hun vertrouwen gegeven en wij moeten daar een passend antwoord op vinden; die relatie verder invulling geven gaat verder dan alleen geld in ontvangst nemen. Wat we merken is dat deze mensen heel inhoudelijk gemotiveerd zijn. En inhoud is bij uitstek iets wat we kunnen teruggeven, dus we moeten het zoeken in speciale kennisoverdracht.’

Een goede greep was om met een groep grotere donateurs naar TEFAF te gaan, vertelt Van Vuren. ‘Een aantal mensen van de inhoudelijke staf is mee geweest om een rondleiding te verzorgen. Dat sloeg goed aan, dus dat doen we in ieder geval dit jaar weer.’

Presentator Albert Verlinde overhandigt een cheque aan Marieke van Schijndel

Ook de bijeenkomst van het Fonds op 23 mei was een goede gelegenheid de donateurs beter te leren kennen. De leden werden door de museummedewerkers rondgeleid en kregen een kijkje achter de schermen.

Fondsenwerving

De inkomsten uit fondswerving waren uitstekend in 2013. Op 5 februari werd Museum Catharijneconvent meerjarig beneficiënt van de Bankgiro Loterij. Dat betekent dat we voor vijf jaar lang op een jaarlijkse bijdrage van € 200.000 per jaar kunnen rekenen.

Daarnaast is de financiering van de J.G. van Oord Jzn conservator voor het Nederlands protestantisme Tanja Kootte in 2013 verder doorgezet. Na de dood van de heer Van Oord in 2012 besloot de familie dat het conservatorschap zou worden gecontinueerd. ‘Daar zijn we ontzettend blij mee,’ zegt Marieke van Schijndel, ‘want dit unieke conservatorschap heeft veel navolging gekregen. En dat komt vooral omdat de heer Van Oord zijn naam eraan had verbonden. Dan kun je in gesprekken met potentiële donateurs naar een concreet voorbeeld verwijzen. Zo ontving Fonds Museum Catharijneconvent nog meer genereuze bijdragen voor het werk van Tanja Kootte.’

Met het behoud van het joodse en christelijke erfgoed als drijfveer doneerde een anonieme schenker € 90.000 aan twee musea tegelijk: het Joods Historisch Museum en Museum

Catharijneconvent, als stimulans voor de bestaande samenwerking tussen onze musea. Een andere particuliere, zeer ruimhartige schenking maakte het mogelijk om in oktober Anite Haverkamp aan te stellen als de eerste extern gefinancierde educator van Nederland.

Ook de fondsenwerving voor het landelijke project *Feest! Voor alle kinderen van Nederland* verloopt goed. Het budget is, na de grote particuliere schenking van € 1 miljoen euro uit 2012, in 2013 meer dan verdubbeld, dankzij een coalitie van fondsen en particulieren. 'Dat was ook de bedoeling', licht Fondsvoorzitter Huub Blankenberg toe: 'Die eerste donatie moest als een vliegwiel werken voor meer, want de landelijke uitrol voor een project als dit kost erg veel geld. Zeker als je het, zoals gepland, minstens tien jaar wilt volhouden.'

Consulentschap oud-katholieke kunst

Verder hebben we Richard de Beer aan kunnen stellen als consultant/conservator oud-katholieke kunst, dankzij de bijdrage van oud-katholieke fondsen. Richard de Beer is werkzaam op de nieuwe afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters, die kerkelijke instanties helpt bij het inventariseren en waarderen van hun religieus kunstbezit. Deze inventarisaties houden meestal verband met kerksluitingen. Zijn die dan ook aan de orde binnen de oud-katholieke kerk, is de vraag aan Emile Verhey, algemeen secretaris van het bisschoppelijk bestuur: 'Nou, het is wel even geleden dat we een kerk gesloten hebben. We hebben er zelfs laatst een bij gekocht. Nee, het gaat hier vooral om advies over beheer en behoud. Wij hebben namelijk nog heel veel oude objecten in bezit én in gebruik. We hebben geen modeverschijnselen als de neogothiek gehad en ook het Tweede Vaticaans concilie had op ons niet zo veel effect. Wel op de liturgie, maar we zijn niet meteen oud zilverwerk gaan omsmelten. Men gebruikt op zondag rustig nog een kelk uit de zeventiende eeuw.'

Het voortdurende gebruik is een prima conserveermiddel gebleken, vertelt Verhey. 'Kerkelijk textiel is dankzij het gebruik beter bewaard gebleven dan wanneer we het in een kast hadden laten liggen. Maar dat geldt niet voor alles. Bij onze kerken poetsen ze graag maar dat moet je niet met al te agressieve middelen doen, anders verandert een zilveren lavaboschaal op den duur in een filigrain werkje waar je doorheen kunt kijken. Wat dan wel de beste manier is om met deze oude stukken om te gaan, daarover adviseert Richard ons.' Daarnaast kent de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters meerdere consultants die extern gefinancierd worden, door

het Aartsbisdom en de bisdommen Haarlem-Amsterdam en Rotterdam. Het museum heeft ook goede werkafspraken met Bisdom Breda, Groningen-Friesland en Bisdom Roermond (in samenwerking met het Huis voor de Kunsten Limburg).

Financiële positie

Museum Catharijneconvent heeft 2013 afgesloten met een positief resultaat op de reguliere bedrijfsvoering van € 122.237 en een financieel resultaat van € 328 op de totale exploitatie. De afgelopen jaren hebben we hoge prioriteit gegeven aan het versterken van het financiële weerstandsvermogen. In 2009 was de algemene reserve € -366.908. Aan het eind van 2012 bedroeg het financiële weerstandsvermogen € 325.279. Ook in 2013 heeft het museum ernaar gestreefd om het weerstandsvermogen verder te laten groeien. Het financiële resultaat in 2013 liet slechts ruimte voor een beperkte versterking van het eigen vermogen. De algemene reserve bedraagt ultimo 2013 € 333.485. Het museum heeft zijn prioriteiten in 2013 iets verlegd naar het voeren van een gezonde bedrijfsvoering gericht op groei van het publiek en het ontwikkelen van nieuwe activiteiten. Zo voert het museum sinds 2013 ook een investeringsprogramma uit.

Dat laat onverlet dat het belangrijk is om het weerstandsvermogen van het museum verder te laten groeien tot ten minste € 500.000. Dat is nodig om in de toekomst grootschalige projecten te ondernemen, waar ook risico's aan verbonden zijn. Deze vorm van ondernemerschap is dan niet langer direct een gevaar voor de continuïteit van het museum. Door het beperkte financiële weerstandsvermogen moet het museum namelijk een grote flexibele schil hebben.

Het eigen inkomstenpercentage was in 2013 37%. Daarmee is het eigen inkomstenpercentage ook in 2013 weer gestegen en ligt het ruim boven de norm van OCW. We streven echter nadrukkelijk naar het verder terugdringen van de afhankelijkheid van overheidsfinanciering. Daarnaast willen we ervoor zorgen dat eventuele tegenvallers, als gevolg van normale bedrijfseconomische risico's, niet langer een onevenredig zwaar effect op de financiële positie van museum hebben.

Organisatieontwikkelingen

De reorganisatie die eind 2012 was ingezet is in april 2013 afgerond. Omdat het museum vanaf 1 januari 2013 twee nieuwe taken is gaan uitvoeren (de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters en het landelijk educatieproject *Feest!*), heeft het

museum gekozen voor een nieuwe aansturingstructuur. De meest in het oogspringende veranderingen waren de omvorming naar een eenhoofdige directie en een clustering van de taken van het secretariaat, financiën, facilitaire zaken en het entreegebied in een afdeling Bedrijfsvoering.

Hoofdconservator Ruud Priem heeft besloten om het museum per 1 januari 2014 te verlaten. Marieke van Schijndel: 'We zijn dankbaar voor wat Ruud ons de afgelopen drie jaar heeft gebracht, en dan in het bijzonder de uitstekende verwervingen voor het museum, zijn bijdrage aan kunsthistorische tentoonstellingen en de enorme passie waarmee hij heel veel mensen enthousiast heeft gemaakt voor het museum.'

Evenals het voorgaande jaar was er in 2013 nauw contact tussen de directie en de OR. Het jaar stond vooral in het teken van de implementatie van de reorganisatie van 2012. De OR-leden en de directie stonden stil bij de huidige stand van zaken, waarbij werd gekeken naar wat er goed ging en of er nog problemen of onduidelijkheden waren. Ook werd aandacht gegeven aan de geluiden hierover vanuit de organisatie. De OR en directie willen aan het begin van 2014 onder de werknemers een evaluatie van de reorganisatie houden.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht stond ook in 2013 de directie met raad en daad bij en hield toezicht op de implementatie van het beleid, zoals geformuleerd in het beleidsplan 2013-2016. Daarnaast waren belangrijke onderwerpen van gesprek de financiën en de organisatie. Er is uitvoerig gesproken over het visitatierapport, de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters, de pilot ontzamen en het verhogen van de eigen inkomsten. Ook was er bijzondere aandacht in zake het systeem van interne risicobeheersing en controle. Daarnaast werden tentoonstellingsprojecten geëvalueerd. 'Wij hebben niet rechtstreeks met collectie en tentoonstellingen te maken maar wel met beleid dat daarmee samenhangt,' legt voorzitter Hans van der Ven uit. 'Het is wel het leukste deel van ons werk. Neem bijvoorbeeld het aankoopbeleid. Dat is primair het terrein van de directeur en de conservatoren, maar we denken er wel over mee. Hetzelfde geldt voor de mate waarin je gebruikmaakt van de eigen collectie bij tentoonstellingen. We hebben een ongelooflijk grote collectie waarvan maar een deel tentoongesteld is – in hoeverre moet je dan topstukken van andere musea laten zien? Die afweging – die deels van financiële aard is – komt ook aan de orde in de Raad van Toezicht.'

Nadat twee leden van de Raad van Toezicht zich in 2012 al hadden verdiept in de veiligheid van collectie, gebouw en publiek, kwam veiligheidszorg begin 2013 opnieuw op de agenda, naar aanleiding van de monstransroof. 'De manier waarop directie, medewerkers en vrijwilligers met dit ingrijpende incident zijn omgegaan, dwingt respect af', vindt Van der Ven. 'De Raad is ze daar dankbaar voor.'

Opnieuw hebben de Raad en de directie meerdere malen gesproken over het functioneren van de Rijksgebouwendienst. De Raad van Toezicht kijkt met vertrouwen naar de grotere rol die de museumorganisatie op termijn zal gaan spelen in het beheer van gebouwen en installaties, maar blijft zeer attent op de overdracht van risico's. 'Bovendien is er sprake van achterstallig onderhoud,' licht Hans van der Ven toe. 'Als dat is opgelost en als er zicht is op een meerjarenonderhoudsplan inclusief navenante structurele financiering, dan kan er pas sprake zijn van het verleggen van verantwoordelijkheden en taken.'

1

2

3

Kerncollectie

Middeleeuwse beeldhouwkunst

De collectie beeldhouwkunst uit de Middeleeuwen en Renaissance, dat wil zeggen uit de periode van ca. 1200 tot 1600, is de grootste en (ten dele samen met het Rijksmuseum Amsterdam) belangrijkste van ons land. Mede daardoor is deze deelcollectie regelmatig aanleiding voor internationale samenwerking in tentoonstellingen en wetenschappelijk onderzoek. Zij omvat 480 sculpturen van zowel anonieme beeldhouwers uit de romaanse en gotische periode als Noord-Nederlandse

meesters van naam en faam uit het einde van de vijftiende en begin zestiende eeuw.

Onder de topstukken is werk van Arnt van Zwolle, Henrick Douverman, Arnt van Tricht, Adriaen van Wesel, de Meester van Elsloo, de Meester van de Utrechtse Stenen Vrouwenkop (waaronder het naamgevende stuk van die kunstenaar), en Jan van Schayck. Omdat in geen andere verzameling zoveel fraaie Nederlandse sculpturen worden bewaard, kan Museum

4

5

7

6

Catharijneconvent een zeldzaam compleet overzicht bieden van de ontwikkelingen binnen de nationale religieuze beeldhouwkunst uit de Middeleeuwen en Renaissance. Hoogtepunten zijn twee sculpturen, een *Zittende Maria* ① uit het Maasgebied (respectievelijk ca. 1240 en ca. 1275) met originele polychromie, een Utrechtse groep van de *Aanbidding der drie koningen* ⑦ (ca. 1460), de *Heilige Familie* (ca. 1475-1480) ⑥ van Adriaen van Wesel, een *Paulus van Arnt*

van Zwolle (ca. 1475), de monumentale *Sint-Christoffel* ⑤ (ca. 1500) van Hendrik Douverman, een *Getsemane-groep* uit Worms (ca. 1440), de Oost-Nederlandse kalkstenen *Christus op de koude steen* ③ (1500-1520), de genoemde Utrechtse stenen vrouwenkop ④ en een monumentale Boheemse of Zuid-Duitse *Piëta* ② van lindehout met originele polychromie (ca. 1425).

2

De collectie in beeld Presentaties en tentoonstellingen in 2013

Drie grote tentoonstellingen, enkele kleinere presentaties, samenwerking met musea in binnen-en buitenland en niet te vergeten de vaste opstelling waren verantwoordelijk voor een bezoekersaantal van 88.000 mensen. Hiermee werd het bezoekersrecord van het jaar ervoor net niet gehaald, maar 2013 staat nog wel in de top-drie van best bezochte jaren in de geschiedenis van het museum.

Een groot aandeel in het succes had *Ontsnapt aan de Beeldenstorm*, de overzichtstentoonstelling over middeleeuwse beeldhouwkunst, die in november 2012 begonnen was, en doorliep tot 24 februari. Daarna reisde de tentoonstelling door naar het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken, waar hij tot en met 16 juni te zien was en 8.000 bezoekers de tentoonstelling zagen. Het verhaal van deze tentoonstelling begint echter vele jaren eerder, vertelt verantwoordelijk conservator Micha

Leeflang. 'Henri Defoer had in zijn tijd als directeur al de wens voor een grote overzichtstentoonstelling. Hij was dan ook als wetenschappelijk adviseur bij het project betrokken, evenals oud-conservator beeldhouwkunst Marieke van Vlierden. Het speelde dus al lang. Ook in Aken bestond al langer de wens om samen te werken en dan met name de beeldhouwkunst centraal te zetten, omdat zij ook een belangrijke collectie hebben. Daar komt bij dat er nog weinig over het onderwerp gepubliceerd was.'

Om die reden is er bij de tentoonstelling een 376 pagina's dikke wetenschappelijke publicatie verschenen onder de titel *Middeleeuwse beelden uit Utrecht, 1430-1530*. In dit boek wordt een tentoonstellingscatalogus gecombineerd met twaalf wetenschappelijke essays van verschillende specialisten op dit terrein. De ontvangst van dit werk was lovend. 'Het wordt inmiddels als een handboek beschouwd en daar ben ik heel trots op,' zegt Micha Leeflang.

Bezoekers op de tentoonstelling *Ontsnapt aan de Beeldenstorm*

Het tijdelijke beeldhouwatelier van Serge van Druten tijdens *Ontsnapt aan de Beeldenstorm*

Retabel van Saint-Lambert met voorstellingen uit het leven van Maria uit Musée de Cluny op de tentoonstelling Ontsnapt aan de Beeldenstorm

Bruiklenen

Op de tentoonstelling waren veel werken uit eigen collectie te zien. Leeflang: 'Daarnaast waren er bruiklenen te zien waarover ik van tevoren dacht: ik ga ze aanvragen maar ik ga ze niet krijgen. Tot mijn verbazing werden vrijwel alle aanvragen goedgekeurd omdat het zo'n uniek project was. Het opmerkelijkst vond ik het bruikleen van het pijpaarden altaarstuk van Saint Lambert uit Musée de Cluny in Parijs. Dat werk is zo broos dat ik niet had verwacht dat ze het zouden laten reizen. Toen het bij ons in het museum was heb ik de stoute schoenen aangetrokken en het in langdurig bruikleen aangevraagd. Ook dat is gehonoreerd, het staat nu in de Refter.'

Jesus op de ezel

In de Utrechtzaal is nog een aanwinst te zien die het museum aan *Ontsnapt aan de Beeldenstorm* heeft overgehouden: de eikenhouten sculptuur met Jezus op de ezel. 'De eigenaren waren met hun beeldje bij Tussen Kunst en Kitsch geweest,' vertelt Micha Leeflang. 'Daar was hen verteld dat het waarschijnlijk een Utrechts beeldje was, waarschijnlijk uit de omgeving van Adriaen van Wesel. Nu dachten ze dat het misschien wel interessant voor ons kon zijn en mailden een foto. Het beeldje is in de negentiende eeuw overschilderd dus de kleuren zijn relatief fel, wat we eigenlijk niet gewend zijn. Op grond van die foto was het moeilijk in te schatten of het waardevol was. Daarom gingen we op huisbezoek en daar werden

Jesus op de ezel, Utrecht, ca. 1490, particuliere collectie mevr. A.A.M. van den Heiligenberg

we wel heel enthousiast. Die overschildering is natuurlijk jammer, maar daardoor zijn wel allerlei verflagen daaronder behouden gebleven. En het geeft ook informatie over hoe het er oorspronkelijk uit heeft gezien. De eigenaren besloten het beeldje in langdurig bruikleen te geven omdat ze vonden dat het in Museum Catharijneconvent op de beste plek was.'

Goddelijke inspiratie

De tweede grote presentatie van 2013 was *Goddelijke inspiratie – Russische ikonen ontmoeten westerse kunst*, die plaatsvond van 10 april t/m 4 augustus 2013. Verantwoordelijk waren gastconservator Desirée Krikhaar en projectleider Saskia van Haaren, hoofd projectbureau. 'Aanleiding voor deze tentoonstelling was een brief van het Andrej Rublev Museum in Moskou met de aanbieding om als geste in het kader van het Nederland-Ruslandjaar ruim dertig ikonen uit te lenen én het transport

Bezoekers op de tentoonstelling *Goddelijke Inspiratie*

en de verzekering te betalen. Normaal heb je voor een project met deze omvang minstens twee jaar voorbereiding,' vertelt Saskia van Haaren, 'maar dit was een kans die we met beide handen aangrepen, ook al hadden we maar negen maanden. Dat is behoorlijk kort dag. We wilden iets toevoegen door de oosterse ikonen te vergelijken met onze topcollectie westerse religieuze kunst, om overeenkomsten en verschillen te laten zien tussen de manier waarop in het Westen heilige voorstellingen gemaakt werden en de beeldtaal van de oost-christelijke traditie.' Om dat mogelijk te maken, moet er veel onderzoek gedaan worden en contact worden gelegd met particulieren en kunsthandelaren die ikonen in bezit hebben. De expertise en de contacten van gastconservator Desirée Krikhaar maakten het grote succes van deze tentoonstelling mogelijk.'

Succes

Ondanks de geringe voorbereidingstijd werd het toch een grote, zeer goed gewaardeerde tentoonstelling. 'Het was hard doorwerken', vertelt Saskia van Haaren, 'maar het resultaat was ernaar: het publiek vond het geweldig en gaf ons een 8,7. Er kwamen maar liefst 25.000 bezoekers op af, ondanks de warme zomer.'

Rond de tentoonstelling werden veel lezingen en andere activiteiten op touw gezet. Van 21 juni t/m 23 juni reisden vijftwintig Vrienden en andere geïnteresseerden naar Frankfurt, Recklinghausen en Wiesbaden. In Frankfurt en Recklinghausen

sen werden onder meer ikonenmusea bezocht, in Wiesbaden maakten de aanwezigen de viering van het Pinksterfeest in een Russische kerk mee. Maar daar bleef het niet bij. Van Haaren: 'Van 27 september tot 6 oktober hebben we met Labrys reizen een reis naar Moskou en omgeving georganiseerd, waar we allerlei kremlins, kerken en kloosters hebben bezichtigd. Net als bij de excursie naar Frankfurt verzorgde Desirée Krikhaar de inhoudelijke begeleiding en ik mocht mee als reisleider. Echt een geweldige ervaring.'

Het Andrej Rublev Museum is gevestigd op het terrein van het Andronikovklooster, een van de oudste kloosters van Moskou

Vormen van verdraagzaamheid

Onder verantwoordelijkheid van hoofdconservator Ruud Priem en gastconservator prof. dr. Xander van Eck, hoogleraar kunstgeschiedenis aan Izmir University of Economics in Turkije organiseerde Museum Catharijnenconvent de derde grote tentoonstelling van 2013: *Vormen van verdraagzaamheid* over religieuze (in)tolerantie in de Gouden Eeuw. Deze presentatie maakte deel uit van het museale programma in het kader van 300 jaar Vrede van Utrecht. Onder de titel *Welke vrede?* belichtten de Utrechtse musea diverse aspecten van deze voor velen onbekende vrede. Indrukwekkende schilderijen van grote meesters uit de bloeiperiode van de Noord-Nederlandse schilderkunst en prachtige kunstvoorwerpen gaven antwoord op de vraag: hoe tolerant was Nederland? De tentoonstelling was te zien van 6 september 2013 t/m 5 januari 2014. Het museum werkte samen met de Vermeulen Brauckman Stichting. Om beeldend kunstenaars te stimuleren werk te maken met een religieus thema werd de Vermeulen Brauckman Kunstprijs uitgereikt. In 2013 stond de prijs geheel in het teken van fotografie. De beste foto's, gekozen door een vakjury, werden tentoongesteld in het museum. We werkten daarnaast samen met de Remonstrantse Broederschap, de Doopsgezinde Sociëteit en debatcentrum House of Commons. Ook rond deze tentoonstellingen waren veel lezingen en activiteiten op touw gezet, waaronder een stadswandeling langs Utrechtse schuilkerken, een excursie naar de Sint-Janskerk in Gouda en een debat over verdraagzaamheid.

Moderne technieken

Blijkvanger van de tentoonstellingen was de *high tech* presentatie van diverse objecten, vertelt projectleider Ronnie Weijers: 'We hebben gekozen voor jonge ontwerpers, onder aanvoering van Rogier Martens. Zij kwamen tijdens de pitch al met het voorstel om audiodouches en projecties in te zetten. Een audiodouche is een heel gerichte toelichting, die je kon horen als je op een stip ging staan.'

'Prachtig vonden de mensen dat,' merkte rondleider Duttje Huitema. 'Terwijl het geluid van boven kwam, lichtten op het schilderij verschillende vlakken op. Ik leidde een groep zusters Augustinessen rond, en die waren er helemaal weg van. Ze wilden allemaal heel graag onder die geluidsdouches staan.' Het mooie is dat je op die manier gegevens kunt laten zien die anders aan het oog onttrokken blijven, vervolgt Ronnie Weijers. 'Uit de Jacobikerk lieten we een paneel zien waar na de Reformatie een bijbelse tekst overheen was geschilderd.'

Bezoekers op de tentoonstelling *Vormen van Verdraagzaamheid*

De iPad met applicatie voor Govert Flincks Isaäk zegent Jacob

Met infraroodtechnieken hebben ze ontdekt dat deze tekst over een altaarstuk is geschilderd. Die afbeelding hebben we over de tekst heen geprojecteerd, zodat je het oude schilderij als het ware naar voren zag komen.'

Weijers verwacht deze technieken ook in de toekomst in te zullen zetten. 'Op een schilderij als Vrede maant de kerken tot verdraagzaamheid gebeurt heel veel. Die informatie kun je wel op een tekstbord ernaast zetten, maar dan wordt het een heel verhaal. Door verschillende gedeelten op te lichten kun je het verhaal heel gericht vertellen. Een virtuele aanwijzstok, noemden de ontwerpers dat.'

Ook andere zintuigen werden geprikkeld tijdens deze tentoonstelling. In de dakkamer, die was omgebouwd tot een katholieke schuilkerk, maakten muziek en een geurkunstwerk de beleving compleet.

Govert Flinck-app

Minstens even spectaculair was de wereldprimeur van een applicatie voor de iPad waarmee de resultaten van het onderzoeksproject Materiaalgebruik en schildertechniek van Rembrandts leerlingen werd gepresenteerd. Deze kleinere presentatie werd voorbereid door conservator Micha Leeftang en educator Paula Hertogh. Micha Leeftang: 'Het was een heel spannend project, omdat het een heel nieuwe toepassing is om wetenschappelijk onderzoek voor een breed publiek toegankelijk te maken.'

Voor het onderzoek was het schilderij Isaäk zegent Jacob van Govert Flinck twee jaar uitgeleend aan het Ateliergebouw in

Amsterdam. 'Het was eigenlijk de bedoeling om het onderzoek af te sluiten met een wetenschappelijk artikel, maar de onderzoekers hadden een veel groter publiek voor ogen en vroegen daarom of ze het resultaat bij ons mochten presenteren.'

In opdracht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en in samenwerking met het Rijksmuseum Amsterdam, de Universiteit van Amsterdam en het Augmented Reality Lab van de kunstacademie in Den Haag werd een interactief programma ontwikkeld waarmee de bezoekers als het ware door de verf heen kunnen kijken. De applicatie geeft niet alleen informatie over de schilder en zijn tijd, maar maakt ook gegevens zichtbaar over het schildersdoek, de grondering, gebruikte pigmenten, de technieken die de schilder gebruikte en nog veel meer.

Bewaard voor de toekomst

Bewaard voor de toekomst is een samenwerking sinds 2011, met de restauratieopleiding van de Universiteit van Amsterdam. Op 6 september 2013 kwamen een zestiende-eeuwse en drie zeventiende-eeuwse schilderijen terug naar het museum, nadat ze door vier studenten grondig gerestaureerd waren. Uit de restauraties kwamen onverwachte gegevens naar voren, vertelt Micha Leeftang die samen met hoofd Collectiebeheer Sieske Binnendijk verantwoordelijk is voor het project. Zo kwam uit een wat grauw aandoend schilderijtje met het gelaat van Christus een prachtige blauwe achtergrondkleur tevoorschijn en bleek de Intocht van Christus in Jeruzalem in

veel betere weersomstandigheden gesitueerd te zijn dan de sterk vergeelde vernislaag deed vermoeden. 'Bovendien bleek dat we twee panelen met Antonius Abt eigenlijk altijd in de verkeerde volgorde hadden gehangen. Eenmaal ontlijst bleken de landschappen veel meer door te lopen dan verwacht. De röntgenopname liet daarnaast zien dat het schilderij ooit één geheel is geweest en dat er oorspronkelijk een andere scène op geschilderd was.'

Inmiddels zijn weer een aantal nieuwe schilderijen naar Amsterdam. 'We werken overigens niet meer alleen met de schilderijafdeling van de opleiding samen,' besluit Leeftang. 'De meubelafdeling heeft zich ontfermd over twee kleine tabernakels en ook op het gebied van textiel hebben we stukken beschikbaar gesteld.'

Vaste presentatie

In jaarverslagen en overzichten krijgen de tentoonstellingen en andere tijdelijke presentaties altijd zo veel aandacht, dat we bijna zouden vergeten dat heel veel mensen juist ook voor de vaste presentatie komen. Daarom wandelden we met rondleider Duttje Huitema door de vaste opstelling, waarbij ze vertelde welke reacties onze topstukken oproepen. 'Op de trap begint de rondleiding eigenlijk al,' vertelt ze, 'wanneer ik de bezoekers wijs op het raam van Marc Mulders en de vrouw van Lot die in een zoutpilaar verandert, van Pierre de Grauw. Dat vind ik leuk omdat de mensen meestal niet zulke moderne kunst verwachten. Ik vertel er ook altijd bij dat we via de kelder een oud klooster betreden en dat de schatkamer de oude voorraadkamer is.'

Bij welke objecten ze blijft staan, wisselt per gezelschap legt Duttje Huitema uit. 'Je hebt maar een uur dus je moet keuzes maken. Ik sta wel graag stil bij objecten waar ik zelf iets mee heb, zoals de Piëta van Caspar Berger en Man van smarten van Geertgen tot Sint Jans, dat is een van mijn favorieten. Over de reliekschrijn van Thomas Beckett heb ik ooit mijn propedeuse-scriptie geschreven dus daar kan ik veel over vertellen.'

Het grote beeld van Christoffel maakt altijd veel indruk op de mensen. Huitema: 'Ik vraag meestal of men enig idee heeft waarom het zo groot is. Dan vertel ik dat het bij de ingang van de kerk stond en dat het belangrijk was dat zo veel mogelijk mensen hem konden zien, ook van veraf. Men geloofde dat als je dit beeld gezien had, je die dag gevrijwaard werd van ongelukken.'

Nieuwe methode

'Vaak ben ik niet de enige die vertelt,' vervolgt Duttje Huitema. 'Veel van onze bezoekers weten ook veel en willen hun kennis graag met de andere bezoekers delen. Daar is natuurlijk ruimte voor, graag zelfs. Daar leer ik vaak ook weer wat van. Bovendien past het bij een nieuwe methode van rondleiden waarover we een training hebben gekregen.' De methode heet *I ask* en is ontwikkeld door Petra Katzenstein van het Joods Historisch Museum. In samenwerking met dit museum hebben onze rondleiders kennis gemaakt met deze nieuwe methode van werken, waarin interactiviteit en genuanceerd denken centraal staan. Niet toevallig was *Vormen van verdraagzaamheid* gekozen als pilot voor de nieuwe werkwijze. Deze training zal in 2014 verder worden ontwikkeld, met als doel een verdere professionalisering van het rondleidersteam.

Overall Feest!

Centraal in de visie van Museum Catharijneconvent staat dat kennis over christelijke cultuur essentieel is om onze samenleving te kunnen begrijpen. Daaruit is de ambitie voortgekomen om alle kinderen in Nederland ten minste één keer tijdens hun basisschooltijd in aanraking te laten komen met ons christelijk erfgoed. Daarom breiden we ons succesvolle educatieproject *Feest! Weet wat je viert* uit tot een landelijk educatieprogramma getiteld *Feest! Voor alle kinderen van Nederland*. Dankzij een enorme particuliere schenking in 2012 – die in 2013 werd verdubbeld (zie hoofdstuk 1) – en de inzet van projectcoördinator Esther Metternich (t/m oktober werkzaam het museum), hebben we een vliegende start kunnen maken. Er is dan ook heel veel gebeurd het afgelopen jaar:

- In het Bijbels Museum in Amsterdam is de presentatie *Feest! In de stad* te zien. Het is een vergelijkbare opstelling als bij ons, met objecten uit de collecties van Museum Catharijneconvent, het Bijbels Museum en Ons' Lieve Heer op Solder.
- Laatstgenoemd museum biedt sinds eind november een audiotour aan voor kinderen onder de titel *Feest! Op Solder* met aandacht voor alle feesten door de jaren heen.

Feest! In de stad in het Bijbels Museum in Amsterdam

- Een nieuwe omvangrijke particuliere schenking maakte het mogelijk Anite Haverkamp exclusief voor het Feest!-project aan te stellen. Hiermee is Anite de eerste extern gefinancierde museumedicator van Nederland.
- De website www.feestweetwatjeviert.nl is een portal voor kinderen, ouders en leraren. Er is van alles op te vinden, van informatie over de verschillende presentaties tot spelletjes, lesmateriaal, een feestdagenkalender en links naar boeken.
- In 2013 is verder een compleet lesprogramma ontwikkeld, dat geschikt gemaakt is voor gebruik op een digibord.
- Ruimhartige schenkingen maken het mogelijk dat het busvervoer naar *Feest! Weet wat je viert* voor een groot gedeelte gesubsidieerd wordt.
- In 2013 is Dimphy Schreurs, voorheen werkzaam in het Rijksmuseum, aangesteld als programmaleider *Feest! Voor alle kinderen van Nederland*.
- Rosa van de Wielen heeft namens de afdeling Marketing en Communicatie, samen met onderwijsmarketingbureau Podium, het marketingplan ontwikkeld.
- De gesprekken met musea voor een verdere uitbreiding in het land zijn in een veelbelovend stadium. We hebben minimaal tien jaar uitgetrokken voor de uitrol van dit project zodat verwezenlijking van ons devies *Voor alle kinderen van Nederland* steeds dichterbij komt.

Sint en Kerst

De succesvolle seizoenspresentaties rond Sinterklaas en Kerstmis maken nu ook deel uit van het educatieprogramma Feest! Van 17 november t/m 5 december vond *Feest! Het Huis van Sinterklaas* plaats. Dit jaar stond de legende van Sint-Nicolaas en de drie arme meisjes centraal, waarin de Sint 's nachts gouden munten in hun schoentjes gooit omdat ze geen geld hadden voor een bruidsschat. De legende werd verteld aan de hand van prachtige tekeningen die illustratrice Charlotte Dematons (bekend van de prentenboeken *De Gele Ballon*, *Sinterklaas en Nederland*) voor ons maakte.

Van 13 december t/m 5 januari was het tijd voor de vernieuwde kerstpresentatie, getiteld *Beleef het kerstverhaal!* Net als bij onze Feest!-presentatie waren kunstvoorwerpen de belangrijkste verhaaldragers, zoals onze bijzondere verzameling kerststallen. Nieuw was de samenwerking met de Utrechtse Theatergroep Aluin, die het kerstverhaal op geheel eigen wijze tot leven bracht. Hun voorstellingen waren een groot succes, reden waarom ze in 2014 opnieuw te zien zijn bij de

tentoonstelling *Thuis in de Bijbel*. De levende kerststal op de binnenplaats en de gezellige Grachtenzaal, waar BN'ers kerstverhalen voorlezen, maakten het feest compleet.

Online presentaties

Onze collectie wordt niet alleen in beeld gebracht door presentaties en tentoonstellingen, ook online is steeds meer te vinden over de collectie. Via collectiedatabase Adlib zijn alle voorwerpen in de meer dan 70.000 objecten tellende collectie te zien. De database ontsluit ook de bibliotheek van het museum, met ruim 40.000 boeken, artikelen en tijdschriften op het gebied van het christendom in Nederland.

De website werd in 2013 uitgebreid met een virtuele tour die een impressie geeft van verschillende zalen van onze vaste opstelling, waaronder de Refter, de Utrecht-zaal en *Feest! Weet wat je viert*.

Ook op Twitter en Facebook wordt de collectie geregeld in beeld gebracht door een object uit te lichten in een vast terugkerende rubriek, getiteld 'Even voorstellen'.

Theatergroep Aluin tijdens *Beleef het kerstverhaal*

museum Catharijneconvent Utrecht

ONTSNAPT AAN DE BEELDEN STORM

Middeleeuwse beeldhouwkunst
16.11.2012 | 24.2.2013

www.catharijneconvent.nl

museum Catharijneconvent Utrecht

GODDELIJKE INSPIRATIE

RUSSISCHE IKONEN ONTMOETEN WESTERSE KUNST
10.04 - 04.08 2013

Andrej Rublev Museum Moskou

www.catharijneconvent.nl

museum Catharijneconvent Utrecht

Religieuze (in)tolerantie in de Gouden Eeuw

VORMEN VAN VERDRAAGZAAMHEID

6.9.2013 - 8.1.2014

www.catharijneconvent.nl

museum Catharijneconvent Utrecht

DE MONSTRANS STRAALT WEER

www.catharijneconvent.nl

museum Catharijneconvent Utrecht

ONTMOET DE SINT!

17.11 T/M 5.12 2013

HUIS SINTER VAN KLAAS

Reserveer via www.huisvansinterklaasutrecht.nl

museum Catharijneconvent Utrecht

BELEEF HET KERSTVERHAAL!

BEKENDEN NEDERLANDERS LEZEN VOOR KIJK JE OGEN UIT BIJ DE LEVENDE KERSTSTAL THEATERGROEP ALDUI SPEELT HET KERSTVERHAAL KOM KERSTKNUITSELEN BEWONDER DE NAPOLITAANSE KERSTSTAL SPEEL SPELLETJES

13 DECEMBER 2013 T/M 5 JANUARI 2014

www.catharijneconvent.nl

Pers en publiciteit

Verantwoordelijk voor het onder de aandacht brengen van de collectie is de afdeling Marketing & Communicatie die ook het promotiemateriaal van alle presentaties voor haar rekening neemt en contact onderhoudt met de pers. Wat waren in 2013 in publicitair opzicht de grootste projecten? 'Nou,' begint afdelingshoofd Douwe Wigtersma, 'het was niet gepland, maar zowel qua persaandacht als manuren was de monstransroof zonder meer ons grootste project. Van het Journaal, Hart van Nederland en RTL Nieuws tot alle kranten. De verslaglegging van RTV Utrecht sprong eruit door de grote zorgvuldigheid. Daarom hebben we hen benaderd met het idee om over de roof, de terugkeer van de monstrans en de restauratie een documentaire te maken. Deze is erg goed bekeken, ook dankzij Omroep RKK die hem landelijk uitzond.'

Samenwerking

'Over persaandacht voor onze tentoonstellingen hadden we overigens ook zeker niet te klagen,' vervolgt Wigtersma. Die grote aandacht is vaak te danken aan de vele samenwerkingsverbanden die we aangaan. Bij *Ontsnapt aan de Beeldenstorm* was de samenwerking met Toerisme Utrecht en de Vereniging voor de geschiedenis van de provincie en gemeente Oud-Utrecht van groot belang. Hierdoor werd de geschiedenis van Utrecht verweven in de tentoonstelling. Er was veel randprogrammering in de stad, waaronder een presentatie in de Domkerk en een stadswandeling. Bij *Goddelijke Inspiratie* was de samenwerking met andere musea essentieel, zoals de Hermitage in Amsterdam, het Bonnefantenmuseum en het Stedelijk Museum Amsterdam. Ook zij hadden presentaties in het kader van het Nederland-Ruslandjaar. Op initiatief van Museum Catharijneconvent hebben we elkaar in de marketing kunnen ondersteunen. We hebben, met steun van Buitenlandse Zaken een gezamenlijke flyer uitgegeven met hierop een Ruslandroute door Nederland. Ook de NS deed mee, met combitickets en veel aandacht voor met name onze tentoonstelling en die in de Hermitage.'

De samenwerking die we altijd al hebben met onze collegamusea in de stad kwam tot een hoogtepunt bij *Vormen van verdraagzaamheid* dat deel uitmaakte van het totale museale programma in het kader van de Vrede van Utrecht. Daarnaast hadden we mediapartners als de NTR, die rond die tijd de serie over de Gouden Eeuw uitzond, de IKON en de Stichting Vrede van Utrecht zelf, die ook veel publiciteit genereerde, zoals diverse themabijlagen in de NRC.

De activiteiten in het kader van *Feest!* kregen eveneens veel pers. Ook hier speelt samenwerking een belangrijke rol, vertelt Douwe Wigtersma. 'Partners zijn hier onder andere RTV Utrecht en Corio. In Hoog Catharijne hebben we de pakjeskamer van de Sint opgesteld en in de kersttijd een inpakkamer. Mede dankzij die promotie werden beide presentaties bijzonder goed bezocht.'

1

Kerncollectie

Schilderijen, vijftiende t/m zeventiende eeuw

Het schilderijenbezit van het museum telt ruim 1100 nummers uit de periode vanaf ca. 1250. Naast de evidente artistieke kwaliteiten van enkele topstukken, onderscheidt de collectie zich vooral in de sterke thematische samenhang. Wij presenteren deze werken dan ook in wisselwerking met andere deelcollecties binnen dezelfde thematiek (zoals beeldhouwkunst, kunstnijverheid, handschriften, prenten, glas-in-lood), waardoor de collecties elkaar versterken. Waar in veel andere musea schilderijen meer in kunsthistorisch verband worden

2 (onder) + 3 (boven)

tentoongesteld toont Museum Catharijneconvent de collectie religieuze schilderkunst in de complete (religieuze) context.

Van een anonieme Keulse meester is het beroemde *Middelrijns altaarstuk* ❶ (ca. 1410). Verder behoren tot de vroegste werken in het bezit een twintigtal vroeg-Italiaanse schilderijen, Geertgen tot Sint-Jans' *Man van Smarten* (1485-1494) en de *Gregoriusmis* ❷ (1486) van de Keulse Meester van de Heilige Sippe. Van latere datum zijn de prachtige *Kruisiging* ❸ (1629) van

4

Abraham Bloemaert, Rembrandts *Doop van de kamerling* (1626), de indringende *Doornenkroning* ④ van Dirck van Baburen (ca. 1620) Pieter de Grebbers *Gentse begijn Matteken wordt toegesproken door een kruisbeeld* (1635), *Portret van Nicolaas Stenius* (1650) door Frans Hals, *Interieur van de Grote Kerk te Alkmaar* (1635) van Pieter Saenredam en Caesar van Everdingens *Heilige Familie* (ca. 1665).

Daarnaast zijn belangrijke stukken onder meer Abraham Bloemaerts *Vliegende engel met banderol* (ca. 1615), Jan van

5

Bijlerts *Roeping van Mattheus* (ca. 1625) en Thomas de Keyzers portretten van *Carolus Niëllius en zijn vrouw*. Recent zijn het *Portret van de remonstrantse predikant Johannes Wtenbogaert* ⑤ van Jacob Backer (1638) en de portretten van de predikant van de Nederlandse Hervormde Kerk in Londen, Willem Thielen, en zijn vrouw Maria de Fraeye (1634), beide geschilderd door Cornelis Jonson van Ceulen, toegevoegd aan deze kerncollectie.

3

De collectie als verzameling

Omgang met de collectie

Wat doet een museum met de collectie? Allereerst is er de presentatiefunctie: we laten objecten zien om de bezoeker een beeld te geven van de cultuur van het Nederlandse christendom. Hoe we dat doen, beschreven we in het vorige hoofdstuk. Dit hoofdstuk gaat over behoud en beheer van de collectie: het museum bewaart voorwerpen die representatief zijn voor de christelijke traditie in Nederland, zodat deze bestudeerd kunnen worden en aan latere generaties kunnen worden overgeleverd.

De collectie van Museum Catharijneconvent is geen statische verzameling van objecten. Het is een collectie die voortdurend in beweging is, doordat voorwerpen worden toegevoegd, maar ook doordat voorwerpen kunnen worden afgestoten. Hoe we dat doen, en waarom, is te lezen in het collectieplan, dat in 2013 werd herzien. Ook zo'n collectieplan is geen statisch gegeven. Waar nodig wordt het herzien en aangevuld. Op onze website is het meest recente plan altijd te downloaden.

Verwervingen

Verwervingen vinden plaats door aankoop, bruikleen of schenking. Alle verwervingen worden getoetst aan het belang voor de Collectie Nederland en de eigen collectie. Van belang is onder meer dat er geen vergelijkbaar stuk in het museum bestaat, of dat het object van betere kwaliteit is dan een vergelijkbaar voorwerp. Een ander criterium is de kans dat het voorwerp wordt getoond in vaste of tijdelijke exposities, maar het object kan ook opgenomen worden omdat het een belangrijke documentatie- of archief functie heeft. Verder is van belang dat het object zich in goede staat bevindt, of dat conservering en/of restauratie geen buitensporige inspanning vraagt. Belangrijke verwervingen in 2013 waren een houten sculptuur van Jezus op de ezel (zie ook hoofdstuk 2), een albasten

Twee treurende vrouwen onder het kruis, Antwerpen, ca. 1540

Kunstobjecten uit onze collectie op de tentoonstelling *Vrede van Utrecht* in het Centraal Museum (o.a. het portret van Luther en liturgische voorwerpen)

sculptuur van Margaretha en de draak, twee zeventiende-eeuwse zilveren altaarkandelaars van Aert van Leeuwen en een processionale uit de vijftiende eeuw. Jarenlang onderzoek door voormalig conservator Casper Staal bracht aan het licht dat het handschrift, dat gezangen, gebeden en voorschriften voor processies bevat, uit Utrecht afkomstig is. Staal ontdekte dat er zelfs routebeschrijvingen voor verschillende processies in staan. John Harvey Schlichte Bergen schonk in 2013 een eikenhouten renaissance-sculptuur met originele polychromie en vergulding genaamd *Twee treurende vrouwen onder het kruis*. Dit is een fragment van een kruisigingsscène uit een Antwerps retabel uit ca. 1540.

Bruiklenen

In het collectiebeleid is collectiemobiliteit het sleutelwoord. Dat komt onder andere tot uiting in een ruimhartig bruikleenverkeer. Beter bij een ander aan de muur, dan hier in depot, is daarbij het uitgangspunt. Honderden voorwerpen zijn in langdurig bruikleen elders, waaronder in Rijksmuseum in Amsterdam, het Bonnefantenmuseum in Maastricht, het Centraal Museum in Utrecht, het Fries Museum in Leeuwarden en het Lindenau-Museum in Altenburg. In 2013 leenden we meer dan honderd kunstwerken uit voor diverse nationale en internationale tentoonstellingen. Een aantal voorbeelden: Lucas Cranachs portret van Luther was te zien op de tentoonstelling *Vrede van Utrecht* in het Centraal Museum, Utrecht. Een

Jezus in het huis van Martha en Maria, Pieter Aertsen, ca. 1555

Merovingisch reliekschrijn en een aantal middeleeuwse tekstfragmenten gingen naar de tentoonstelling *CREDO · Christianisierung Europas im Mittelalter* in het Diözesanmuseum te Paderborn. Voor *De kunst van het opvoeden* in het Dordrechts Museum stelden we twee schilderijen beschikbaar. Een schildering en prent gingen naar de tentoonstelling *450 Jahre Heidelberger Katechismus* in Heidelberg. Twee middeleeuwse panelen waren te zien in de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België (Brussel) op *De erfenis van Rogier van der Weyden. Schilderkunst in Brussel 1450-1520*. In Musée international de la Réforme in Genève zijn twee spotschilderijen uit de collectie beschikbaar gesteld voor *Hell or paradise. Visual polemics in the 16th, 17th and 18th centuries*. Vier schilderijen gingen naar Deutsches Historisches Museum in Berlijn voor de tentoonstelling *Leben nach Luther. Eine Kulturgeschichte des evangelischen Pfarrhauses*. 35 middeleeuwse beelden gingen naar de

tentoonstelling *Made in Utrecht* in het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken. Ten slotte leenden we werken uit aan onder andere het Gemeentemuseum in Deventer, de Nieuwe Kerk in Amsterdam en het Rijksmuseum Twenthe in Enschede.

Ontzamelen

In 2013 is gestart met een pilot ontzamelen, om de kwaliteit en beheersbaarheid van de collectie te verhogen. Dit houdt in dat een museum voorwerpen, na een zorgvuldige selectie, in eigendom overdraagt aan een ander museum of instantie. De pilot omvatte de deelcollectie groot varia (grote voorwerpen uit het interieur van kerken, zoals tabernakels en bidstoelen). We hebben de pilot vooral ook gebruikt om met alle partijen tot goede en zorgvuldige werkafspraken te komen. En dat is gelukt.

In het ontzamelproces volgen we een zorgvuldige procedure, die wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen in de *Leidraad voor het afstoten van museale objecten* (LAMO) en in tweede instantie de *Handreiking roerend religieus erfgoed*. Na uitvoerig onderzoek is door de inhoudelijke staf van het museum een selectie gemaakt van objecten die in aanmerking komen om te worden ontzamd. De selectie is vervolgens getoetst door externe deskundigen. Daarna zijn alle voorwerpen individueel besproken met de onderliggende stichting voor wie we het object in beheer hebben. Als de stichting de afstoting goedkeurt moet eerst nog een volmacht van het ministerie van OCW verkregen worden om de geselecteerde werken af te stoten. Dat is gebeurd voor een 100-tal voorwerpen, die vervolgens op de herplaatsingsdatabase van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zijn aangeboden aan andere Nederlandse musea. Inmiddels heeft een hand vol musea zich gemeld. Wanneer objecten niet voor museale herplaatsing in aanmerking komen kunnen we de werken aan anderen, bijvoorbeeld aan kerkelijke instanties, aanbieden.

Registratie

Vorig jaar konden we melden dat 99% van de collectie geregistreerd was, in 2013 heeft de afdeling Collectiebeheer ook het laatste procent kunnen inlopen. Eind 2013 was de registratiegraad 100%. Een hele prestatie, als je bedenkt dat we niet alleen over beelden en schilderijen beschikken, maar ook over heel veel penningen en bidprentjes, om maar eens een voorbeeld te noemen.

Met het digitaliseren van de collectie schiet het ook op. Het aantal objecten met een digitale afbeelding groeide met 35% tot 23.000. Grootste stap was het fotograferen van de textielcollectie, een project dat tot in 2014 doorloopt. De foto's zijn belangrijk voor het grootschalige textielonderzoek dat plaatsvindt ter voorbereiding van een grote overzichtstentoonstelling over middeleeuws textiel in 2015. Net als alle andere foto's zijn alle afbeeldingen via de online database Adlib te bekijken. Dankzij een uitbreiding van Adlib zijn ook foto's van onze tentoonstellingen toegankelijk.

Vanaf 2013 zijn niet alleen onze eigen objecten in het systeem te vinden, tegenwoordig worden ook alle bruiklenen voor tentoonstellingen in ons museum ingevoerd. Hierdoor is het mogelijk om eenvoudig een compleet overzicht te krijgen van wat er op een tentoonstelling te zien is. Deze bruikleenmodule, die Eveline Mols en Arno van Os hebben ontwikkeld voor het museum, wordt nu ook door andere musea gebruikt.

Restauraties

Voor de tentoonstelling *Bewaard voor de toekomst* zijn vier schilderijen gerestaureerd door studenten van de restauratorenopleiding van de Universiteit van Amsterdam. De BankGiro Loterij maakt restauraties mogelijk. Zo werd door door Aleth Lorne de middeleeuwse Piëta gerestaureerd, die in 2011 was aangekocht. De Kruisiging van Abraham Bloemaert wordt gerestaureerd door Lisa Elbers. Dankzij een financiële bijdrage van Margaret Hill en Yvonne van Dam werd voor de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel* het schilderij Christus in het huis van

Intocht van Christus in Jeruzalem, tweede kwart zeventiende eeuw. Halverwege de vernisafname (rechts is de vernis verwijderd)

1

2

Kerncollectie

Handschriften en oude drukken

Museum Catharijneconvent beheert de belangrijkste museale collectie kerkelijke handschriften en oude drukken in Nederland. De bijbels, liturgische werken en middeleeuwse theologische auteurs, devotionele boeken die voor een groot deel verband houden met de beweging van de Moderne Devotie, prachtig geïllustreerde getijden- en gebedenboekjes, als ook juridische en historische werken maken duidelijk dat het gaat om een buitengewoon diverse en kwalitatief hoogstaande verzameling.

De collectie middeleeuwse handschriften omvat de oudst bewaarde handschriften uit onze streken. Deze dateren uit de tiende- en elfde eeuw en worden toegeschreven aan Utrechtse scriptoria. De vervaardigers van Utrechtse manuscripten, losse miniaturen en vroege drukken genoten grote bekendheid tot ver buiten de regio en zelfs over de landsgrenzen. Het museum bezit een rijke collectie van dit soort fraai verluchte handschriften, zoals het rijkversierde Latijnse *Brevier van Beatrijs van Assendelft* ④ (ca. 1485), en

4

3

5

een *Getijden- en gebedenboek* ❶ (ca. 1460-1475) afkomstig uit de Haarlemse familie Van Adrighem.

Een van de oudste objecten is de *Lebuiñuscodex* ❷ (825-850) uit Noord-Frankrijk, met een boekband uit de elfde of twaalfde eeuw. In 2013 werd een Utrechtse processionale ❸ (ca. 1410-1430) verworven (zie ook hoofdstuk 3).

De verzameling oude drukken bestaat uit incunabelen (boeken gedrukt voor 1501), post-incunabelen (boeken gedrukt tussen 1501 en 1541) en latere drukken waaronder

theologische werken, bijbels en pamfletten. Binnen deze collectie is de zogeheten *Beaufortbijbel* ❹ (1684) een topstuk.

Martha en Maria van Pieter Aertsen gerestaureerd door Caroline van der Elst. Ook maakte Yvonne van Dam het mogelijk dat het schilderij van de Meester van Delft met Het visioen van de H. Bernardus werd gerestaureerd. Van der Elst restaureerde tevens het schilderij Philippus Melancton van de negentiende-eeuwse kunstenaar Hendrik Albert van Tricht. Voor de nieuwe introductieruimte van het museum startte Adriaan van Rossem met de restauratie van het middeleeuwse beeld Christus op de koude steen. Michiel Langeveld restaureerde de monstrans die in januari van dit jaar werd geroofd en weer veilig terugkeerde.

Gebouwbeheer

In verband met de komst van de nieuwe afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters (EKK) vond van januari t/m maart een verbouwing plaats op de bovenste verdieping van het grachtgebouw. Het was wel passen en meten, vertelt hoofd Bedrijfsvoering Dick Nieuwenhuis: 'Immers, het aantal vierkante meters bleef hetzelfde, maar er moesten wel zeven nieuwe medewerkers bij. Gelukkig hebben we een redelijk aantal flexplekken en vonden we een creatieve oplossing voor de ladenkasten met de papieren objectdocumentatie: ze pasten precies op het trapportaal tussen de derde en vierde verdieping.' 'Op het gebied van gebouwbeheer zijn wij verantwoordelijk voor het zogeheten huurdersdeel', legt Nieuwenhuis uit. 'Bij ons strekt het wel iets verder omdat we te maken hebben met stringente klimaatcondities voor de conservering van de kunstwerken. Dat geldt niet alleen op de tentoonstellingszalen maar ook in de depots waar een geavanceerde klimaatbeheersing essentieel is. Operationeel hebben we een goed contact met de eigenaar, de Rijksgebouwendienst (RGD). Alleen op het gebied van grootschalig en preventief onderhoud hebben ze nog wel een achterstand in te lopen. Dat is des te urgenter omdat het museum op termijn zelf verantwoordelijk wordt voor het grootschalig onderhoud. Hierover zijn reeds afspraken gemaakt tussen de betrokken departementen.'

Minder energie

In 2013 is het gebouwbeheer volledig gedigitaliseerd. Dick Nieuwenhuis laat zien hoe het werkt: 'Vanaf mijn computer kan ik de hele klimaatbeheersing en luchtbehandeling monitoren en regelen. Ik kan precies zien hoe warm het is in elke ruimte en hoe het met de luchtkwaliteit gesteld is. Ik kan dus ook precies zien waar wat te besparen valt.'

Zelf afkomstig uit de klimaatbeheersing heeft Dick Nieuwenhuis namelijk een grote drive op het gebied van energie- en klimaatbeheersing. 'Het klimaatsysteem dateert nog van 1978, dus die is aan vervanging toe. Dat is een enorm project waarvan we de voorbereidingen in samenspraak met de RGD doen. Daarnaast heeft de facilitaire dienst een grote slag gemaakt in het opruimen van de verlichting in de vaste presentatie. Nieuwenhuis: 'Kunstuitlichting is een aparte kunst, maar we doen het allemaal zelf, in samenspraak met de afdeling Collectiebeheer. Die stellen vast hoeveel lux er op een schilderij of ander object mag komen en wij zoeken de positie op, richten en dimmen totdat de uitlichting optimaal is. Dat is heel leuk werk. We passen steeds meer ledverlichting toe. Dat is niet alleen een energiekwestie. Ledlicht geeft een natuurlijke weergave van de kleuren omdat het licht veel witter is. Schilderijen geven hun echte kleuren prijs. Elk jaar wordt er een zaal aangepast. Dat doen we in één keer, anders zouden de verschillen te veel opvallen.'

Beveiliging

'Tja, daarover kan ik niet zo veel vertellen,' zegt Dick Nieuwenhuis, 'want elke informatie over beveiliging maakt ons museum minder veilig. Uiteraard zijn we allemaal erg geschrokken van de roof en hebben we onze beveiliging weer doorgelicht. Dat doen we periodiek en we laten ons hierbij ook bijstaan door externe adviseurs. We zijn continu bezig met het optimaliseren van procedures. Je hebt een publieke functie die inhoudt dat je de collectie toont aan het Nederlandse publiek. Daarvoor moet je je open en dus tegelijk kwetsbaar opstellen.'

4

De collectie in onderzoek

De wetenschappelijke functie van Museum Catharijneconvent

Als museum beheren we een collectie om deze te tonen, te behouden voor de toekomst en om te (laten) bestuderen. Maar de wetenschappelijke taken van Museum Catharijneconvent strekken zich uit tot voorbij de 'eigen' collectie, zoals onder meer de zorg voor het in kerken en kloosters aanwezige erfgoed, het bijdragen aan en faciliteren van onderzoek en het verspreiden van kennis over het christelijk erfgoed.

Als nationaal museum voor christelijke kunst, cultuur en geschiedenis werd Museum Catharijneconvent in 2011 aangewezen als museum met een wetenschappelijke kernfunctie. Dat betekent onder meer dat we het wetenschappelijke kenniscentrum zijn voor musea met religieus erfgoed in hun collectie. We werken ook nauw samen met instellingen voor niet-christelijke religieuze cultuur, zoals het Joods Historisch Museum.

Daarnaast wordt het museum meer en meer een plek van kennisdeling en ontmoeting voor wetenschappers. In 2013 vonden er bijna twintig wetenschappelijke bijeenkomsten plaats, onder andere met de Universiteit van Amsterdam, de Universiteit Utrecht, de Universiteit Tilburg, de Vrije Universiteit en wetenschappelijk tijdschrift *Trajecta*. De samenwerking met onze burens, de Faculteit Katholieke Theologie van de Universiteit Tilburg en de Universiteit Utrecht is in 2013 intensiever geworden. Niet alleen zijn de studenten en medewerkers van de faculteit lid van de Vereniging Vrienden, we delen ook faciliteiten. De wetenschappelijke staf participeert bovendien in lezingen en is betrokken bij de ontwikkeling van tentoonstellingen en educatieve programma's.

Erfgoed in Kerken en Kloosters

Vanaf 2013 dragen we mede zorg voor de collecties in kerken en kloosters, door het geven van waarderings- en selectieadvies. Hiertoe is onze staf uitgebreid met een nieuwe afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters, onder leiding van Marc de Beyer, die goed bekend is met dit beleidsterrein: 'Eind 2009 ben ik bij het museum komen werken als conservator katholieke kunst. Ik was projectleider van de *Handreiking roerend religieus erfgoed* die we in 2011 met onder meer de Stichting Kerkelijk Kunstbezit in Nederland (SKKN) hebben ontwikkeld. Onze nieuwe afdeling neemt een aantal taken van de SKKN over, waarvan het inventariseren, waarderen en selecteren van erfgoed in kerken en kloosters de belangrijkste is. Vaak vormen op handen zijnde kerksluitingen de directe aanleiding hiervoor, maar we adviseren ook denominaties waarin dit veel minder speelt, zoals de Oud-Katholieke Kerk en de Christelijk Gereformeerde Kerken in Nederland.'

Medewerkers van de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters brengen de collectie in kaart van een rooms-katholieke kerk.

Met name binnen de Rooms-Katholieke Kerk en de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) komen veel kerksluitingen voor. De Beyer: 'Gemiddeld sluiten twee kerken of kloosters per week. In het verleden voerde de SKKN ook reguliere inventarisaties uit, maar nu komen we vrijwel alleen nog wanneer duidelijk is dat een kerk aan de eredienst is of wordt onttrokken. Hetzelfde geldt voor de Nederlandse kloosters. De zorg voor het kerkelijk erfgoed is een gezamenlijke zorg. Dankzij de *Handreiking* kunnen de kerkgemeenschappen samen met de erfgoedspecialisten hun collectie inventariseren en eventueel zelf de waarde ervan bepalen. Er zit ook een stappenplan in om religieuze voorwerpen te herbestemmen.'

Werkwijze

De consultants helpen de kerken bij het selecteren van waardevolle objecten die voor de toekomst behouden moeten worden. Is dat met oog op opname in de eigen collectie? 'Absoluut niet,' luidt het resolute antwoord. 'Het in gebruik houden van de objecten is vaak de beste garantie voor goed beheer. Wat we doen is kennis inzetten bij de waardering van erfgoed en helpen bij herbestemming. Daarvoor kunnen kerken terecht op de website religieuserfgoed.nl die we in 2013 hebben ontwikkeld. Via de website kunnen kerkelijke instellingen objecten aan elkaar aanbieden. Daarnaast hebben we een herbestemmingsconsulente die zich inzet om voor de meer waardevolle stukken een goede plek te vinden in een andere kerk of in een ander museum.'

Door de organisatiestructuur van de bisdommen is toegang bij de katholieke kerken vrijwel geen probleem. Bij de PKN werkt dat anders, door de decentrale structuur. 'Dit vraagt veel aandacht en een lange adem,' zegt Marc de Beyer.

De werkwijze in kloosters is weer een heel andere uitdaging, vertelt De Beyer. 'Het is veel werk omdat vrijwel alle kloosters gaan sluiten. Van de nu 150 zullen er naar verwachting slecht een stuk of 10 overblijven. Het tempo van sluiten ligt bovendien hoog, want de gemiddelde leeftijd van de kloosterlingen is 86 jaar. Wat inventariseren extra arbeidsintensief maakt is dat het bij kerken voornamelijk om religieuze voorwerpen gaat, terwijl we bij kloosters ook te maken hebben met seculiere voorwerpen. Toch kiezen we er hier ook voor om vooral het waardevolle deel in kaart te brengen.'

De werkwijze als in Bisdom Breda heeft de toekomst, verwacht De Beyer. 'Het bisdom Breda kent een heel belangrijke groep vrijwilligers die hun eigen kerken inventariseren met behulp van een registratieprogramma van ons, zodat wij die

gegevens kunnen uitlezen. Dankzij een bijdrage uit het SKAN-fonds kunnen we dit programma doorontwikkelen. Wat ik voor me zie is een online toegang voor eigenaren, zodat ze zelf inzicht hebben in hun collectie en daar zelf mutaties in kunnen doorvoeren, zodat wij ons volledig kunnen concentreren op de voor Nederland meest waardevolle voorwerpen.'

4.000 boeken erbij

Met de instelling van de nieuwe afdeling kwamen niet alleen enkele medewerkers van het SKKN naar het museum, maar ook een aanzienlijk deel van hun bibliotheek. In totaal werden naar schatting 4.000 boeken overgenomen, na een inventarisatie door de bibliothecaris en zijn medewerkers, die allemaal vrijwilliger zijn. De selectie – uit meer dan 10.000 titels – heeft een week geduurd, vertelt bibliothecaris Kees van Schooten: 'We hebben alle boeken ter hand genomen en in de computer gekeken of die ook aanwezig waren in de museumbibliotheek. Heel leuk werk, vooral als je boeken aantreft waarvan je het bestaan niet vermoedt. Dat geldt vooral voor de werken over regionale en lokale kerkgeschiedenis. Ik dacht dat we daar zelf behoorlijk veel over hadden, maar er bleek nog heel veel meer te zijn. Gelukkig maar, want het is literatuur die je maar heel moeilijk te pakken krijgt omdat het voornamelijk lokaal verspreid wordt.'

'En het is heel waardevol voor de afdeling EKK, die een groot deel van de taken van de SKKN overgenomen heeft,' vult vrijwilliger Wim Hengeveld aan. De registratie gaat nog wel zo'n twee à drie jaar duren.

Wereldwijde toegang

Een andere belangrijke ontwikkeling in de bibliotheek was de aansluiting van de bibliotheekcatalogus bij de Nederlandse Centrale Catalogus (NCC) waardoor de collectie ook voorkomt in de catalogi van Picarta en Worldcat. Daarmee heeft de bibliotheekcatalogus een aanzienlijk groter bereik gekregen, met name onder studenten en wetenschappers, maar ook onder internetgebruikers omdat Worldcat een goede presentatie heeft bij het zoeken via Google. 'Toen we onze boeken lieten overbrengen in Worldcat bleek dat zo'n 25% unieke titels waren, deze titels zijn nergens anders aanwezig. Maar ook voor niet-unieke titels is het een uitkomst. Het aardige van Worldcat is dat per titel te zien is wat de dichtstbijzijnde vindplaats is. Als een boek uitgeleend is bij de UB, zien studenten dat er hier een exemplaar aanwezig is. Iedereen is welkom in onze leeszaal.'

Van Schooten: 'Verder hebben Micha Leeflang en ik, met hulp van vrijwilliger Carolijn Mensing, documentaire kunsthistorische gegevens en fotomateriaal van drie schilderijen van Rembrandt in de museumcollectie ter beschikking gesteld aan The Rembrandt Database, een initiatief van het RKD in Den Haag. Met name van de Doop van de kamerling wordt veel documentatiemateriaal in het museum bewaard.' Alle analoge documentatie zoals papier, foto's, ektachromen en kleinbeeld dia's moest worden gedigitaliseerd om opgenomen te kunnen worden in de database (www.rembrandtdatabase.org). Daarnaast participeren we in materiaaltechnisch onderzoek, onder meer in samenwerking met Queen's University (Toronto, Canada) en RKD.

Een mooie schenking ontving de bibliotheek van het Charema Fonds in Amsterdam. Vrijwiliger Mieke van Bavel: 'Dat is een fonds dat cultuurwetenschappelijke publicaties ondersteunt. Daarom waren de werken vooral kunsthistorisch heel interessant. Van de ruim 100 aangeboden werken hebben we er 25 overgenomen. Toch een grote aanwinst omdat het best kostbare werken zijn, luxe uitgaven. Die boeken mogen uitzoeken is echt geweldig om te doen.'

Onderzoek

In 2013 werd veel onderzoek verricht naar objecten uit de eigen collectie, vaak in samenwerking met anderen zoals prof. dr. A. van Heijst voor de komende tentoonstelling over *Naastenliefde* (september 2014). Meestal vormen eigen tentoonstellingen de aanleiding, maar we helpen ook bij onderzoek van anderen, bijvoorbeeld naar de schilder Van der Heck ten behoeve van een tentoonstelling in het Stedelijk Museum Alkmaar. Daarnaast adviseren medewerkers van het museum anderen, waaronder de Vereniging Rembrandt, Breda's Museum (verwerving altaarfragment met stadsgezicht uit 1518-20), het Zuiderzeemuseum (tentoonstelling Kerk in gemeenschap) en Fontys Theologie en Levensbeschouwing (o.a. leergang voor eerstejaars), dissertatie van E.E. van Duijn *All that glitters is not gold: The depiction of gold-brocaded velvets in fifteenth- and early sixteenth-century Netherlandish paintings* (Universiteit van Amsterdam), de Index of Christian Art (Princeton University) en de dissertatie van Miranda Bloem over de Meester van Zweder Culemborg.

Publicaties

In hoofdstuk 2 refereerden we al aan het nieuwe standaardwerk over middeleeuwse beeldhouwkunst uit Utrecht, dat is

geschreven als onderdeel van de tentoonstelling *Ontsnapt aan de Beeldenstorm*. Daarnaast heeft de Universiteit van Amsterdam met ons het boek *Gezien met eigen ogen. Topstukken uit de Middeleeuwen in Museum Catharijneconvent* voorbereid, een publicatie die in januari 2014 uitkwam. Aanleiding voor dit werk was het emeritaat van prof. dr. Claudine Chavannes-Mazel, hoogleraar Kunstgeschiedenis van de Middeleeuwen aan de Universiteit van Amsterdam. 'Als deskundige op het gebied van middeleeuwse handschriften heeft Claudine al jaren een heel bijzondere relatie met ons museum,' vertelt Marieke van Schijndel. Het boek, dat onder meer in de museumwinkel verkrijgbaar is, bevat 45 bijdragen van wetenschappers op het gebied van de Middeleeuwen, waaronder prof. dr. Jos Koldewij, prof. dr. Henk van Os, dr. Justin Kroesen en prof. dr. Sible de Blaauw, als ook van onze medewerkers Micha Leeflang en Anique de Kruijf.

Daarnaast publiceerde de inhoudelijke staf boeken en artikelen in externe tijdschriften. Er verschenen 28 artikelen van de inhoudelijke staf in het museumtijdschrift *Catharijne*. Voor al deze publicaties en voor publicaties van derden, nationaal

Publicatie bij de tentoonstelling *Ontsnapt aan de Beeldenstorm*

Op de tweede dag van het seminar on Movable Religious Heritage vond er een werkbijeenkomst plaats in de Augustinuskerk in Amsterdam

en internationaal, leverde het museum hoogwaardig beeldmateriaal van objecten uit de collectie.

Internationale samenwerking

Op basis van de internationale kracht van de collectie en onze rol als kenniscentrum, werken we samen met partners in binnen- en buitenland. Museum Catharijneconvent is initiatiefnemer van de Europese *Working Group on Movable Religious Heritage*. De basis hiervoor werd gelegd tijdens het succesvolle *Seminar on Movable Religious Heritage*, op 4 en 5

november 2013 in Utrecht en Amsterdam, met 130 deelnemers uit 16 verschillende landen en 25 sprekers uit 11 verschillende landen.

Mede-organisatoren waren de Europese organisatie Future for Religious Heritage en de RCE. 'Nederland is gidsland, in negatieve en positieve zin', vertelt Marc de Beyer. 'In negatieve zin doordat we door de secularisatie vooroplopen als het om kerksluitingen gaat. Positief is dat we hierdoor ver zijn in het ontwikkelen van beleid om religieuze voorwerpen te behouden of er een nieuwe bestemming voor te vinden.'

Naar aanleiding van de tentoonstelling *Ontsnaapt aan de Beeldenstorm* is gestart met het opzetten van een internationale merkdatabase (merktekens op beelden en schilderijen) in samenwerking met het RKD. Micha Leeftang: 'Het idee is ontstaan op de CODARTfocus bijeenkomst die we op 28 januari organiseerden. Ruim vijftig geïnteresseerden uit Nederland, België, Duitsland, Frankrijk en Noorwegen namen deel aan deze studiedag. Daar hebben we het idee voor een nieuwe database over merktekens op beelden gelanceerd. Samen met de RKD wordt het nu een groter project waarbij ook merktekens op onder meer schilderijen, tapijten en meubilair worden meegenomen. Het gaat om merktekens van eigenaren en keurmerken van steden. Die kennis is nog niet zo ontsloten, althans nog niet voor alle disciplines.'

Educatie

Naast de wetenschappelijke scharnierfunctie die het museum vervult, houdt de afdeling Educatie zich bezig met het verspreiden van kennis over christelijk erfgoed aan volwassenen, jongeren en schoolgaande kinderen. Voor het voortgezet onderwijs tweede fase is bij de tentoonstelling *Vormen van Verdraagzaamheid* een lesproject ontwikkeld volgens de expertmethode. Deze methode liet de leerlingen zelfstandig onderzoek doen naar de onderliggende thema's van de tentoonstelling. Hun bevindingen presenteerden zij aan het eind van de les aan hun medeleerlingen. Docenten én leerlingen reageerden enthousiast op deze nieuwe manier van werken. In 2013 is verder gestart met het actualiseren van onze succesvolle lesprojecten voor het voortgezet onderwijs. In 2014 zal dit verder worden uitgewerkt samen met de onderwijsmarketing. De doorlopende leerlijn, ingezet in het lespakket *Feest! weet wat je viert* voor het basisonderwijs wordt doorgezet naar het voortgezet onderwijs. De projecten kunnen door docenten worden gebruikt als een vakoverstijgend en lesvervangend programma, waarbij de vakken culturele en kunstzinnige vorming (CKV), godsdienst/levensbeschouwing, geschiedenis en kunst algemeen richtinggevend zijn. Het programma sluit ook aan op de leerdoelen burgerschapsvorming en erfgoededucatie. Het beoogde doel daarbij is een verhoogd aantal bezoeken van het voortgezet onderwijs. In nauwe samenwerking met de afdeling Marketing & Communicatie zal hier het komende jaar op worden ingezet.

Naast educatie in schoolverband werken we samen met de Utrechtse Musea ten behoeve van educatieve projecten voor ouderen. Ook in 2013 bezochten bewoners van verzorgings-

Schoolkinderen op *Feest! Weet wat je viert*

en bejaardenhuizen de *Vrijdag Museumdag*. Bewoners van verpleeg- en bejaardenhuizen kregen ook bezoek van de musea in het project *Museum voor één dag*.

1

Kerncollectie Textilia

De collectie kerkelijke textilia in ons museum is een van de belangrijkste collecties ter wereld. De kwantiteit en de kwaliteit van Noord-Nederlandse laatmiddeleeuwse borduursels kent zijn weerga niet. Topstukken zijn onder andere de zogenoemde Wurgdoek van Cunera, een koptisch weefsel uit de vierde eeuw **2**, de Siciliaanse keizersalbe van Frederik Barbarossa **3** (ca. 1150) – de enige middeleeuwse keizersalbe ter wereld die gaaf bewaard is gebleven – en de vijftiende-eeuwse koorkap en dalmatieken van bisschop David van Bourgondië **1**. Uniek zijn het twaalfde-eeuwse kazuifel

2

van Byzantijnse zijde en de koorkap van Arabische zijde met ingeweven friezen van oriëntaalse vogels, uit dezelfde periode. Ze zijn afkomstig uit Dokkum, waar ze eeuwenlang vereerd werden als kazuifel en koorkap van Bonifatius. Van latere datum (ca. 1625-1650) is het borduurwerk **5** dat waarschijnlijk door de Haarlemse klopjes vervaardigd is en een schitterend geborduurd kazuifel met bloemen en vruchten (ca. 1725-1750) **4**. Binnen deze kerncollectie onderscheiden we de volgende deelverzamelingen:

3

- textielfragmenten, een collectie van (inter)nationaal belang die regelmatig door onderzoekers uit binnen- en buitenland bezocht wordt;
- borduurwerk, waarin de verzameling Nederlands kerkelijk borduurwerk uit de vijftiende- en zestiende eeuw wereldwijd als referentiecollectie functioneert;
- complete liturgische gewaden met toebehoren, die zowel middeleeuws materiaal bevat als paramenten uit de achttiende, negentiende en vroegetwintigste eeuw.

5

4

Woord
van
2013:
selfie

5

De collectie in de toekomst

Vooruitblik op 2014 en daarna

Per definitie wordt een jaarverslag gekenmerkt door een terugblik op het verslagjaar. Toch schetsen we tot besluit graag een aantal van onze plannen voor de toekomst, al is het maar omdat de voorbereidingen hiervoor al lang begonnen zijn. Dus ook in 2013.

Zodra bekend werd dat we meerjarig beneficiënt van de BankGiro Loterij waren, werd een aanvang gemaakt met plannen voor de herinrichting van de onderdoorgang, een al jaren gekoesterde wens die nu eindelijk gerealiseerd kan worden. Projectleider is Saskia van Haaren. 'Deze zaal wordt een volwaardige zaal, maar tegelijkertijd is het de entree naar het museum. Je moet er dus ook gemakkelijk doorheen kunnen blijven lopen. Dat maakte het qua ontwerp al een hele puzzel.'

Inhoudelijk is de puzzel nog veel groter, want wat zet je erin? 'Ik vind het belangrijk dat we zowel een introductie als een samenvatting van het museum geven,' zegt Micha Leeftang. 'Het moet antwoord geven op de vragen: waar gaat het hier over, waar staat het museum voor en wat zijn onze belangrijkste taken. Dat is nogal wat, voor één ruimte.'

Ontwerp nieuwe zaal

'Maar we zijn er uitgekomen,' zegt Saskia van Haaren, terwijl ze de ontwerpen laat zien. Vanaf eind juni 2014 kunnen de bezoekers in de voormalige onderdoorgang kennismaken met topstukken die het belang van het christendom in het verleden en het heden van Nederland illustreren. De nieuwe zaal zal de basis vormen voor een bezoek aan de rest van het museum. 'Christus op de koude steen wordt het symbolische middelpunt. Omdat we hem op een verhoging zetten kijkt hij de bezoeker straks recht in de ogen aan.' Het is een hele verbouwing, vertelt Dick Nieuwenhuis:

'Het plafond en de vloer moeten eruit en er komt een heel lichtplan in.'

Verhalen over naastenliefde

Op 13 september 2014 lanceert Museum Catharijneconvent het omvangrijke project *Ik geef om jou! Naastenliefde door de eeuwen heen*, dat bestaat uit een expositie, een online platform, ontmoetingen, een inspiratiehuis, rondleidingen, lezingen en andere activiteiten. Met het project wil het museum de bezoeker laten nadenken over zijn eigen relatie tot zijn medemens en hem inspireren en enthousiasmeren om een actieve(re) houding aan te nemen jegens de ander. In 2013 is de projectgroep van start gegaan. Medewerker Educatie Marije de Nood vervult de functie van conservator. Haar werkzaamheden op het gebied van publieksbegeleiding worden gedurende een jaar overgenomen door Marieke Wickham. Ook u kunt participeren in het project, door via het online platform www.catharijneverhalen.nl verhalen, foto's en filmpjes te delen die te maken hebben met uw persoonlijke ervaringen als hulpgever of hulpontvanger. De site wordt speciaal voor het project doorontwikkeld en krijgt meer interactieve elementen.

Koppelen verhalen aan objecten

Tot nu toe was het verzamelen van ervaringsverhalen gekoppeld aan tijdelijke tentoonstellingen, zoals *Pelgrims - Onderweg naar Santiago de Compostella* en *Vrouwen voor het Voetlicht* maar we hebben een plan in voorbereiding om het verzamelen van immaterieel erfgoed te verankeren in het museumbeleid en de verhalen een plek te geven in de vaste opstelling. 'Voor het koppelen van verhalen aan de objectendatabase wordt een hele uitdaging,' licht Marieke van Schijndel toe. 'Het is belangrijk om de digitale toegankelijkheid van de collectie te vergroten. Voor de vakgemeenschap is die al heel erg goed, maar

Ontwerptekeningen Kinkorn van de nieuwe presentatieruimte

Bezoekers op de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel*

door het publiek wordt er nog te weinig gebruik van gemaakt. Verder gaan we bekijken hoe we alle platforms die we nu al in de lucht houden (o.a. religieusergoed.nl, catharijneverhalen.nl, catharijneconvent.nl en feestweetwatjeviert.nl) meer onderlinge samenhang kunnen geven.'

Multimediatour

Ter vervanging van de huidige audiotour ontwikkelen de medewerkers Educatie in nauwe samenwerking met een externe specialist een multimediatour. Het doel van de multimediatour is om bezoekers op een laagdrempelige en inspirerende wijze te laten leren en ontdekken. Bij verschillende objecten op zaal kunnen zij kijken en luisteren naar interviews, verhalen, animaties, filmpjes, extra afbeeldingen en een tijdlijn. Vanaf september 2014 is de nieuwe tour gratis bij de receptie te leen en te gebruiken bij zowel de vaste opstelling als de tijdelijke tentoonstellingen.

Middeleeuws textiel

Ook al in volle gang zijn de voorbereidingen voor een grote overzichtstentoonstelling over middeleeuws textiel in 2015. Met name de conservering en restauratie van textilia kosten erg veel tijd, weet Micha Leeflang. 'Daarnaast is het de bedoeling om rond de tentoonstelling een even omvangrijke wetenschappelijke publicatie te maken als bij de beelden-tentoonstelling. Het onderzoek hiervoor is in volle gang, in samenwerking met diverse wetenschappers, met name uit Duitsland.'

Ook consulent/conservator oud-katholieke kunst Richard de Beer werkt mee aan dit project, omdat zich in de oud-katholieke kerken zeer veel belangrijk middeleeuws textiel bevindt.

Belangrijke kerkinterieurs

In 2014 willen we starten met het project *Belangrijke kerkinterieurs in Nederland*. Museum Catharijneconvent, de Rijksdienst

voor het Cultureel Erfgoed, de Rijksuniversiteit Groningen en de Radboud Universiteit Nijmegen willen samen de kennis over historische kerkinterieurs vergroten en het draagvlak voor dit religieus erfgoed verbreden en verstevigen. Beide zijn cruciaal voor een duurzame instandhouding van de belangrijkste kerkinterieurs in Nederland. Met een selectie van de belangrijkste kerkinterieurs brengen we de meest waardevolle ensembles in beeld. Museum Catharijneconvent is initiatiefnemer van het project. Belangrijke samenwerkingspartners zijn de Nederlandse kerkgenootschappen, het gaat immers om hun kerken. We kijken uit naar de start en uitwerking van dit project.

Thuis in de Bijbel

Nog tot en met 10 augustus is de tentoonstelling *Thuis in de Bijbel. Oude meesters, grote verhalen* te zien. In deze groots opgezette tentoonstelling, in samenwerking met het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) kunt u zien hoe bijbelse verhalen ingebed zijn in de kunst en cultuur van de Lage Landen. De Hollandse en Vlaamse meesters schilderden 'naer het leven', dat wil zeggen dat ze bijbelse figuren en geschiedenissen in een alledaags decor situeerden, zoals de Verloren Zoon in een eigentijdse kroeg, de volkstelling in een besneeuwd Vlaams dorp en Jezus op bezoek bij Marta en Maria in een zeventiende-eeuwse keuken.

We hopen dat u ons verhaal over 2013 met belangstelling hebt gelezen. Maar voor het echte verhaal moet u in het museum zijn. De vaste presentatie en de wisselende tentoonstellingen, zoals *Thuis in de Bijbel*, wachten op u.

1

Kerncollectie

Liturgische voorwerpen

De collectie liturgische voorwerpen van het museum neemt een unieke plaats in binnen het Nederlands openbaar kunstbezit. Er is geen vergelijkbare verzamelingen van deze omvang en samenstelling aanwijsbaar. Slechts op onderdelen wordt de collectie benaderd door die van het Rijksmuseum en de schatkamers van de Sint-Bavo in Haarlem, de Heilige Amelbergakerk 't Stift in Susteren en de Sint-Servaasbasiliek in Maastricht.

De middeleeuwse collectie bevat veelgevraagde topstukken voor internationale samenwerking, tentoonstellingen en wetenschappelijk onderzoek.

Direct te verbinden aan de Historische Canon van Nederland zijn onder meer de Noord-Nederlandse *Houders met relieken van de H. Willibrordus* (ca. 1610), de *Hamer van Sint-Maarten* ④ (ca. 1000 v. Chr., zilveren vassing ca. 1300) en de Karolingische *Kelk van Lebuïnus* ⑤ (begin negende eeuw, zilveren montuur veertiende eeuw), buitengewoon zeldzaam als wereldwijd de enige bewaard gebleven ivoren kelk uit de middeleeuwen.

2

Daarnaast zijn vermeldenswaardig: de *Reliekschrijn van de H. Thomas Becket* ③ (ca. 1190), de *Noord-Franse Staf van de abt van Egmond* (ca. 1325-1350) van verguld zilver, koper en email, de *Antwerpse Crosse van de bisschopsstaf van Aegidius de Monte* (1570) van verguld koper en zilver, de *Reliekhouders van de H. Laurentius* (ca. 1490) uit het Rijnland en de *Purmerendse Torenmonstrans* (ca. 1500).

Hoogtepunten uit de zeventiende en achttiende eeuw zijn onder andere de verguld zilveren *Ciborie* (1615) van Adam van Vianen, een verguld zilveren *Kelk* (ca. 1650) van de Amsterdamse zilversmid Thomas Bogaert en een *Lavaboblad* uit 1656 van de Haarlemse zilversmid Pieter Cornelisz Ebbekin. Van groot belang in deze collectie is het protestants zilver, waaronder *David Micheels Doopschaal* ① (1658) uit de Hervormde Kerk van Bergen en het prachtig gestileerde *Avondmaalgerei* ② (achttiende eeuw) uit de Marekerk te Leiden. Een belangrijk deel van deze kerncollectie wordt tentoongesteld in de Schatkamer.

3

4

5

Verkorte jaarrekening

Balans per 31 december 2013 (na verwerking van het resultaat)

	31-12-2013	31-12-2012		31-12-2013	31-12-2012
	€	€		€	€
Activa			Passiva		
Materiële vaste activa	1.694.997	2.030.839	Algemene reserve	333.485	325.279
			Bestemmingsreserves	1.350.567	1.470.558
			Bestemmingsfonds OCW	14.032	1.919
			Overige bestemmingsfondsen	100.000	0
Totale vaste activa	1.694.997	2.030.839	Totale eigen vermogen	1.798.084	1.797.756
Voorraden	156.311	85.835	Aankoopfonds	61.060	23.660
Vorderingen	909.809	832.986	Voorzieningen	89.869	99.745
Liquide middelen	1.084.666	938.505	Langlopende schulden	541.875	741.866
Totale vlottende activa	2.150.786	1.857.326	Kortlopende schulden	1.354.895	1.225.138
Totale activa	3.845.783	3.888.165	Totale passiva	3.845.783	3.888.165

Categoriale exploitatierekening over 2013

	realisatie 2013 €	begroting 2013 €	realisatie 2012 €
Baten			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten	592.952	771.000	759.968
Sponsorinkomsten	0	10.000	0
Overige inkomsten	42.447	100.500	405
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	635.399	881.500	760.373
Indirecte inkomsten	92.710	55.500	43.094
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totale opbrengsten	728.109	937.000	803.467
Structurele subsidie OCW			
onderdeel huren	1.219.007	1.274.238	1.192.029
onderdeel exploitatiebijdrage	3.336.025	3.325.649	3.211.015
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	4.555.032	4.599.887	4.403.044
Overige (niet-structurele) subsidies / bijdragen			
Overige subsidies / bijdragen uit			
- publieke middelen	235.632	142.750	416.290
Overige bijdragen uit private middelen			
- waarvan particulieren	165.328	167.500	231.267
- waarvan bedrijven	0	0	0
- waarvan private fondsen	589.399	369.250	427.550
- waarvan goede doelenloterijen	200.000	0	0
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totale subsidies / bijdragen	5.745.391	5.279.387	5.478.151
Totale baten	6.473.500	6.216.387	6.281.618

	realisatie 2013 €	begroting 2013 €	realisatie 2012 €
Lasten			
Salarislasten	2.774.533	2.435.843	2.309.299
Afschrijvingen	458.198	637.755	452.823
Huur	1.255.860	1.278.847	1.158.554
Aankopen	28.367	25.000	432.964
Overige lasten	1.910.498	1.829.942	1.692.800
Totale lasten	6.427.456	6.207.387	6.046.440
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	46.044	9.000	235.179
Saldo rentebaten en -lasten	-8.316	-9.000	-17.673
Mutatie aankoopfonds	-37.400	0	28.000
Exploitatieresultaat	328	0	245.506

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2013 van Stichting Museum Catharijneconvent. Bij deze jaarrekening is door KPMG Accountants op 28 maart 2014 een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Deze jaarrekening heeft betrekking op de per 1 januari 1995 verzelfstandigde Stichting Museum Catharijneconvent te Utrecht. De Stichting ontvangt van het Rijk een subsidie voor de museale taken. Tevens worden inkomsten verworven door entreegelden, huuropbrengsten, sponsorgelden, bijdragen en schenkingen. De Stichting presenteert en beheert de Rijkscollectie die op basis van de beheersovereenkomst met de Staat aan de Stichting is toevertrouwd.

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De waardering van de activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische waarde verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de historische waarde, eventueel verminderd met een geschatte restwaarde.

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname, op investeringen in het boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

De collecties en verzamelingen worden conform de regelgeving niet gewaardeerd.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Indien nodig wordt rekening gehouden met afwaarderingen wegens incourantheid.

Onder onderhanden activiteiten zijn de voorbereidende kosten van verschillende tentoonstellingen opgenomen, die na balansdatum zullen worden gerealiseerd. Mogelijke verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het moment van aanvang van het project, worden direct als verlies genomen.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, voor zover nodig rekening houdend met een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Aankoopfonds

Het aankoopfonds is ter dekking van toekomstige investeringen in de collectie van de Stichting.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door de bedragen die naar schatting nodig zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, indien het effect van de tijds-waarde materieel is, vind waardering plaats tegen contante waarde.

Langlopende schulden

De opgenomen investeringssubsidie betreft ontvangen bijdragen van derden ter financiering van investeringen. Vrijval vindt plaats naar rato van de afschrijvingen op de desbetreffende activa. Deze vrijval wordt ten gunste van het exploitatieresultaat gebracht.

De langlopende leningen betreffen leningen met een looptijd langer dan een jaar, de aflossingsverplichting voor het komend jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Waardering geschiedt tegen geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden, voorzover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten, tenzij anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toelichting op de balans per 31 december 2013

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit:

	Gebouwen en terreinen	Herinrichting vaste presentatie	Inventarissen en inrichting	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2013	983.593	838.438	208.808	2.030.839
Bij: Investerings	12.937	0	109.419	122.356
Af: Desinvesterings	0	0	0	0
Af: Afschrijvingen	-192.967	-197.371	-67.860	-458.198
Bij: Corr. afschr. desinvensterings	0	0	0	0
Boekwaarde per 31 december 2013	803.563	641.067	250.367	1.694.997

Vorderingen

	31-12-2013 €	31-12-2012 €
Handelsdebiteuren	58.227	75.491
Belastingen en premies sociale verzekeringen	89.789	95.808
Overlopende activa	761.792	661.687
	909.809	832.986

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per 31 december 2013 bedraagt € 1.798.084, dit bestaat echter voor € 1.464.599 uit vastgelegde bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves. Het vrij besteedbare deel (de algemene reserve) bedraagt zodoende € 333.485.

	algemene reserve €	bestemmings- reserves €	bestemmings- fonds OCW €	overige bestem- mingsfondsen €	totaal €
Het verloop in het verslagjaar is als volgt:					
saldo per 1 januari 2013	325.279	1.470.558	1.919	0	1.797.756
resultaatbestemming 2013	8.206	-119.991	12.113	100.000	328
saldo per 31 december 2013	333.485	1.350.567	14.032	100.000	1.798.084

Langlopende schulden

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Investeringsubsidies	407.319	496.674
Langlopende leningen	134.556	245.192
	<u>541.875</u>	<u>741.866</u>

Kortlopende schulden

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Schulden aan leveranciers	590.174	421.290
Belastingen en premies sociale verzekeringen	138.263	151.337
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	130.236	125.336
Overige schulden en overlopende passiva	496.222	518.035
	<u>1.354.895</u>	<u>1.225.138</u>

Toelichting op de categoriale exploitatierekening over 2013

In 2013 is een positief resultaat gerealiseerd van € 328 bestaande uit:

	realisatie 2013 €	begroting 2013 €	realisatie 2012 €
Resultaat reguliere exploitatie	122.237	155.335	65.857
Resultaat herinrichting	-140.392	-155.335	197.838
Resultaat veiligheid	-1.919	0	-6.447
Resultaat bedrijfsinstallaties	20.401	0	-11.742
	<u>328</u>	<u>0</u>	<u>245.506</u>

Bezoldigingsbeleid

Inzake het bezoldigingsbeleid wordt de CAO voor Verzelfstandigde Rijksmusea gevolgd. De bezoldiging voor de directie over 2014 bedraagt € 98.250. Het contract met de directeur is een contract voor onbepaalde tijd.

1

Kerncollectie

Devotionalia

Devotionalia zijn kleine religieuze gebruiksvoorwerpen die in katholieke en protestantse huisgezinnen werden en worden gebruikt. Het gaat om voorwerpen als scapulieren/medailles, bidsnoeren (zoals een achttiende-eeuws bidsnoer met relieken ③), huiszegens, zegenformulieren, huiskamerbeelden en kerstgroepen, kruisen, herinneringen aan doop en geboorte, ex voto's en Agnus Deï, relieken, boek- en devotiedrukwerk, bedevaartsherinneringen (zoals een bedevaartspenning uit 1997 ②), achterglasschilderingen, stolpen, kastjes en flessen, wijwatervaatjes, zendingsbusjes, schoolplaten, bijbeltjes en gezangbundels, belijdenisplaten en zondagsschoolmateriaal (bijvoorbeeld een bijbelplaat van de wonderbare visvangst ④). Museum Catharijneconvent herbergt de fraaiste en rijkste collectie zeventiende- en achttiende-eeuwse devotieprenten,

soms op perkament (voorbeeld: devotieprent ⑤ met de H. Jacobus Maior, ca. 1730-1783).

In bredere zin kan ook de achttiende-eeuwse Napolitaanse kerststal ① tot de collectie devotionalia gerekend worden. De kerstgroep is een unicum in Nederland en bevat ruim 60 figuren. De aankoop van 29 eveneens Napolitaanse figuren uit het einde van de achttiende en begin van de negentiende eeuw, completeert het ensemble tot een van de grootste Napolitaanse kerstgroepen in Noordwest-Europees museum bezit. Een ander hoogtepunt binnen deze deelcollectie is de achttiende-eeuwse Tiroler kerstgroep met 25 figuren.

4

5

2

3

Verkorte jaarrekening Fonds Museum Catharijneconvent

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2013 van Fonds Museum Catharijneconvent.

Doel van Fonds Museum Catharijneconvent is het werven van middelen voor en verstrekken van steun in de breedste zin van het woord aan Museum Catharijneconvent, onder meer ten behoeve van educatie, presentaties, wetenschappelijk onderzoek, restauratie en conservering. Het Bestuur van het Fonds ziet erop toe dat de opbrengsten, die door de schenker, erflater of stichter van een Fonds op naam voor een specifiek doel ter beschikking zijn gesteld, alleen voor dat doel worden aangewend.

In 2013 is het aantal donateurs gestegen tot ruim 80 en heeft het Fonds een aantal aanzienlijke schenkingen en toezeggingen voor legaten ontvangen. Per 1 september 2013 is drs. Huub Blankenberg benoemd als nieuwe voorzitter van Fonds Museum Catharijneconvent. Fonds Museum Catharijneconvent heeft in 2013 bijgedragen aan het conservatorschap protestan-

tisme, het Educatieproject *Feest! Voor Alle Kinderen van Nederland* en restauraties en onderzoek. De ruimhartige particuliere schenking van € 1.000.000 voor het educatieproject uit 2012 heeft zijn werk als *seed money* gedaan. Deze schenking aan Fonds Museum Catharijneconvent heeft ertoe bijgedragen dat het museum in 2013 € 1.200.000 aan aanvullende fondswerving voor het totale project heeft kunnen realiseren. Deze bijdragen lopen via de jaarrekening van het museum en zullen over een periode van 10 jaar worden besteed.

Informatie

Annemarie Dalenoord, coördinator Fonds en Vrienden:
a.dalenoord@catharijneconvent.nl / 030-231 38 35.

Schenkingen

Stichting Fonds Museum Catharijneconvent, Rabobank Utrecht:
NL35RABO0155435523 (Fiscaal nummer: 8506 17 492, Kamer van Koophandel: 52829367).

Balans per 31 december 2013

	€	31-12-2013 €	€	31-12-2012 €
Activa				
Vorderingen en overlopende activa	718.249		712.900	
Liquide middelen	481.535		349.443	
		<u>1.199.784</u>		<u>1.062.343</u>
Totale activa		1.199.784		1.062.343
Passiva				
Reserves en fondsen				
Reserves				
Continuïteitsreserve	0		0	
Overige reserves	11.729		9.898	
		<u>11.729</u>		<u>9.898</u>
Fondsen				
Bestemmingsfondsen	1.082.055		1.012.445	
		<u>1.082.055</u>		<u>1.012.445</u>
Kortlopende schulden		106.000		40.000
Totale passiva		1.199.784		1.062.343

Staat van baten en lasten over 2013

	werkelijk 2013 €	begroot 2013 €	werkelijk '11/'12 €
Baten			
Baten uit eigen fondswerving	139.610	0	1.062.445
Overige baten	1.899	0	0
Totale baten	141.509	0	1.062.445
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Bijdrage aan project 'Voor alle kinderen van van Nederland'	20.000	0	30.000
Bijdrage t.b.v. Protestantisme	30.000	0	0
Bijdrage t.b.v. Onderzoek/restauratie	5.000	0	0
Bijdrage aan tentoonstelling 'Ontsnapt aan de Beeldenstorm'	15.000	0	10.000
	70.000	0	40.000
Werving baten			
Kosten eigen fondswerving	0	0	0
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	68	0	102
Totale lasten	70.068	0	40.102
Exploitatiesaldo	71.441	0	1.022.343
Resultaatbestemming 2013			
Toevoeging / ontrekking aan:			
Continuïteitsreserve	0	0	0
Overige reserves	1.831	0	9.898
Bestemmingsfondsen	69.610	0	1.012.445
	71.441	0	1.022.343

Toelichtingen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. De waardering van activa en passiva geschiedt tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Toelichting op de balans per 31 december 2013

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Vorderingen en overlopende activa		
Handelsdebiteuren		
Rekening - courant Stichting Museum Catharijneconvent	2.900	2.900
Rekening - courant Vereniging van Vrienden MCC	10.000	10.000
Overlopende activa	705.349	700.000
	718.249	712.900
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bijdragen project 'Voor alle kinderen van Nederland'	700.000	700.000
Nog te ontvangen toegezegde bijdrages 2013	3.500	0
Nog te ontvangen bankrente	1.849	0
	705.349	700.000
Liquide middelen		
Rekening - courant Rabobank	116.535	349.443
Spaarrekening Rabobank	365.000	0
	481.535	349.443

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft als doel de voortgang van de werkzaamheden van Stichting Fonds Museum Catharijneconvent voor enige tijd veilig te stellen. Gezien de beperkte risico's voor de stichting zelf is vooralsnog afgezien van de vorming van een continuïteitsreserve.

Overige reserves

Saldo per 1 januari 2013	9.898	0
Resultaatbestemming	1.831	9.898

Saldo per 31 december 2013	11.729	9.898
-----------------------------------	---------------	--------------

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfonds ten behoeve van project 'Voor alle kinderen van Nederland'	970.000	970.000
Bestemmingsfonds ten behoeve van MCC algemeen	26.855	35.995
Bestemmingsfonds ten behoeve van onderzoek/restauratie	0	0
Bestemmingsfonds ten behoeve van protestantisme	85.200	6.450

	1.082.055	1.012.445
--	------------------	------------------

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€

Kortlopende schulden

Overlopende passiva	106.000	40.000
---------------------	---------	--------

Dit betreft met betrekking tot 2012 en 2013 nog te betalen bijdragen aan Museum Catharijneconvent

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2013

	werkelijk 2013	begroot 2013	werkelijk 2011/2012
	€	€	€
Baten uit eigen fondswerving			
Giften, donaties en schenkingen t.b.v.			
- opstartkapitaal	0	0	10.000
- 'Voor alle kinderen van Nederland'	0	0	1.000.000
- MCC algemeen	25.860	0	43.995
- onderzoek/restauratie	5.000	0	2.000
- protestantisme	108.750	0	6.450
	139.610	0	1.062.445

Verkorte jaarrekening Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

De verkorte jaarrekening is ontleend aan de jaarrekening 2013 van de Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent.

De Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent telt 1.200 leden, die het museum en de collectie een warm hart toedragen. In 2013 hebben zich 100 nieuwe vrienden gemeld. De Vereniging steunt het museum bij nieuwe aanwinsten voor de collectie en met de inzet van vrijwilligers in het museum. In 2013 werden verschillende activiteiten georganiseerd, zoals maandelijks lunchlezingen in het Auditorium en excursies naar Gouda, Frankfurt en Dordrecht. De activiteiten werden goed bezocht. Een uitgebreider verslag van de activiteiten leest u in het jaarverslag.

Informatie:

Annemarie Dalenoord, coördinator Fonds en Vrienden:
a.dalenoord@catharijneconvent.nl / 030-231 38 35.
Algemene informatie over de Vereniging, lidmaatschappen en de activiteiten vindt u op www.catharijneconvent.nl.

Balans per 31 december 2013

	€	31-12-2013 €	€	31-12-2012 €
Activa				
Vorderingen en overlopende activa	998		0	
Liquide middelen	<u>256.308</u>		<u>294.455</u>	
		<u>257.306</u>		<u>294.455</u>
Totale activa		257.306		294.455
Passiva				
Reserves en fondsen				
Overige reserves	<u>207.231</u>		<u>219.195</u>	
		<u>207.231</u>		<u>219.195</u>
Kortlopende schulden		<u>50.075</u>		<u>75.260</u>
Totale passiva		257.306		294.455

Staat van baten en lasten over 2013

	werkelijk 2013 €	begroot 2013 €	werkelijk 2012 €
Baten			
Baten uit eigen fondswerving	36.491	0	38.279
Overige baten	3.024	0	4.689
Totale baten	39.515	0	42.968
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Bijdrage aan Museum Catharijneconvent	40.000	0	75.000
Bijdrage Fonds Museum Catharijneconvent	10.000	0	0
	50.000	0	75.000
Werving baten			
Kosten eigen fondswerving	0	0	0
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	1.479	0	1.285
Totale lasten	51.479	0	76.285
Exploitatiesaldo	-11.964	0	-33.317
Resultaatbestemming 2013			
Toevoeging / ontrekking aan:			
Overige reserves	-11.964	0	-33.317

Subsidies, bijdragen en schenkingen

Bedrag in €

Gemeente Utrecht	Movable Religious Heritage	5.000
Mondriaan Fonds	Movable Religious Heritage	10.000
Mondriaan Fonds	Vormen van Verdraagzaamheid	65.000
Schenking Vereniging van Vrienden		41.521
Schenking Fonds Musuem Catharijneconvent		60.000
Overige particuliere schenkingen		61.904
SNS Reaal Fonds	Ontsnapt aan de Beeldenstorm*	27.000
Kf Heinfonds	Ontsnapt aan de Beeldenstorm*	15.000
Van Baaren Stichting	Ontsnapt aan de Beeldenstorm*	15.000
Vereniging Oud Utrecht	Ontsnapt aan de Beeldenstorm*	9.000
Fentener - Van Vlissingen Fonds	Ontsnapt aan de Beeldenstorm*	6.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	Ontsnapt aan de Beeldenstorm*	6.000
Charema	Ontsnapt aan de Beeldenstorm*	5.000
RDO	Ontsnapt aan de Beeldenstorm*	6.000
Stichting Vrede van Utrecht	Vormen van Verdraagzaamheid	55.000
Kf Heinfonds	Vormen van Verdraagzaamheid	20.175
Van Baaren Stichting	Vormen van Verdraagzaamheid	25.000
VSF Fonds	Vormen van Verdraagzaamheid	50.000
Vermeulen Brauckmann Stichting	Vormen van Verdraagzaamheid	10.750
VSF Fonds	Feest - Voor alle kinderen van NL**	50.000
Prins Bernhard Cultuurfonds	Feest - Voor alle kinderen van NL**	33.331
Donatus	Feest - Voor alle kinderen van NL**	24.659
PIN	Feest - Voor alle kinderen van NL**	20.000
Sormani Fonds	Feest - Voor alle kinderen van NL**	10.000
Jacob Godshuis	Feest - Voor alle kinderen van NL**	10.000
Anonieme bijdragen	Feest - Voor alle kinderen van NL**	113.000
VTW	Feest - Voor alle kinderen van NL**	5.000
Van Baaren Stichting	Feest - Voor alle kinderen van NL**	3.610
Stichting Kerkelijk Kunstbezit Nederland	Afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters	9.350
RKD	Rembrandt Database project	4.352
Fondsen Oud Katholieke Gemeenschap	Consulent Oud Katholieke Kunst	18.000

* Omdat Ontsnapt aan de Beeldenstorm in 2013 nog maar een paar maanden te zien was, geven deze cijfers 60% van het totale bedrag weer.

** Deze baten zijn toegerekend aan het jaar 2013 voorzover ook de kosten zijn gemaakt voor hetgeen de bedragen beschikbaar zijn gesteld

Prenten en tekeningen

De collectie grafiek telt ruim 13.600 prenten, waaronder werken met bijbelse en devotionele thema's, spotprenten en portretten. Daarnaast bevat de collectie 4.390 tekeningen. Tot de hoogtepunten behoren enkele werken van Jan Toorop, waaronder de krijttekening *De pelgrim* (1921).

Beelden na 1600

In de collectie houten en stenen beelden na 1600 is vooral baroksculptuur uit het einde van de zeventiende en het begin van de achttiende eeuw op hoog niveau vertegenwoordigd, zoals deze engeltjes met viool en blaasinstrument uit ca. 1675.

Overige collecties

Naast de zes kerncollecties onderscheiden we een tiental deelverzamelingen. Deze zijn niet per se minder belangrijk dan de kerncollecties. Het belangrijkste verschil is dat ons museum zich met name in het (inter)nationaal belang van de kerncollecties onderscheidt van andere musea. Daarin spelen

de overige collecties een minder grote rol, bijvoorbeeld omdat een deelcollectie minder groot of minder uniek is. Dat neemt niet weg dat deze deelverzamelingen diverse topstukken bevatten, die een onmisbare plaats innemen in onze vaste opstelling.

Ivoren

De collectie ivoren telt ongeveer 100 voorwerpen, waarvan het Byzantijnse reliëf met een voorstelling van de Moeder Gods, de *Maria Hodegetria* (ca. 950), het onbetwiste hoogtepunt is.

Moderne en Eigentijdse kunst

Tot 2011 werd religieus werk van eigentijdse kunstenaars actief verzameld, waarbij monumentale, beeldbepalende stukken werden verworven, zoals deze bronzen *Piëta* (2006) van Caspar Berger.

Schilderkunst na 1700

Ruim 200 werken uit de achttiende eeuw, zo'n 200 werken uit de negentiende eeuw en ca. 360 uit de twintigste eeuw vormen deze deelcollectie. Een van de topstukken is *Processie in de oudkatholieke kerk te Den Haag* (1881) van Isaac Israëls.

Foto's
 Naast documentaire foto's (ca. 1.470 stuks) bevat deze verzameling aankopen van eigentijdse kunstfotografie naar aanleiding van de tentoonstellingen *De God van Nederland* en *Vrouwen voor het voetlicht*, zoals de portrettenserie van Lucia Ganieva.

Glas-in-lood

De verzameling Glas-in-lood bestaat uit ca.200 nummers. Dit zijn vooral kleinere glaspanelen uit kerken of particulier bezit. Een recent werk is *Apocalyps*, dat de Tilburgse kunstenaar Marc Mulders ontwierp voor de heropening van ons museum in 2006.

Middeleeuwse beelden van pijpenaarde
 We bezitten ruim 210 middeleeuwse objecten van pijpenaarde, waaronder een zeldzame originele *Mal van de voorzijde van een beeldje van Franciscus in monnikspij met stigmata* (1475-1499)

Munten en penningen

Deze collectie telt een kleine 4.000 nummers. Hieronder bevinden zich ruim 1.300 pausmunten en -penningen en een cluster met ca. 130 lutherse gedenkpenningen. Op deze gedenkpenning uit 1853 staat de opwekking van het dochtertje van Jäirus symbool voor het herstel van de bisschoppelijke hiërarchie.

Ikonen

Vrijwel alle ikonen in het bezit van het museum (zo'n 100 stuks) komen voort uit legaten van verzamelaars. Een van de allereerste objecten van de museumcollectie is de zestiende-eeuwse ikoon *Maria met kind* (*Glykophilousa*).

De museumcollectie en bibliotheek van Museum Catharijneconvent zijn te raadplegen via onze website. Kijk op: www.catharijneconvent.nl (Museum & Collectie)

Bijlagen

Tentoonstellingen en presentaties

Ontsnapt aan de Beeldenstorm. Middeleeuwse beeldhouwkunst
16 november 2012 t/m 24 februari 2013 (25.664 bezoekers)

Made in Utrecht. Meisterwerke der Bildhauerkunst (Aken)
14 maart t/m 16 juni 2013 (7.811 bezoekers)

Goddelijke inspiratie. Russische ikonen ontmoeten westerse kunst
10 april t/m 4 augustus 2013 (25.281 bezoekers)

Wereldprimeur: Schildersgeheimen ontrafeld. Govert Flincks Isaäk zegent Jacob doorgelicht
Vanaf 17 mei 2013

De monstrans straalt weer
Vanaf 21 mei 2013

Vormen van Verdraagzaamheid. Religieuze (in)tolerantie in de Gouden Eeuw
6 september 2013 t/m 5 januari 2014 (18.694 bezoekers)

Vermeulen Brauckman Kunstprijs
6 september 2013 t/m 10 februari 2014

Bewaard voor de toekomst. Het technisch onderzoek naar en de restauratie van schilderijen.
Vanaf 6 september 2013

Feest! Weet wat viert

- **Huis van Sinterklaas**
17 november t/m 5 december 2013
- **Beleef het kerstverhaal**
13 december 2013 t/m 5 januari 2014

Bezoekersaantallen*

Jaar	Totaal
2013	88.025
2012	93.158
2011	89.840
2010	49.551
2009	82.894
2008	81.352
2007	75.738
2006	43.348
2005	38.254
2004	34.987
2003	78.247
2002	85.903
2001	71.718
2000	54.409
1999	87.519
1998	55.248

* Conform het verantwoordingshandboek van het ministerie van OCW gaat het om bezoekers aan culturele activiteiten van het museum in Utrecht en op andere locaties in Nederland en het buitenland. Bezoekers aan niet-culturele activiteiten tellen niet mee.

Bezoek kinderen

Primair onderwijs: 9.917
Voortgezet onderwijs: 1.819

Pers

Er zijn ruim 400 artikelen in de schrijvende pers verschenen, met een totale mediawaarde van meer dan een miljoen euro. Daarnaast is er in 2013 veelvuldig aandacht geweest voor het museum op radio en televisie. Vooral de monstransroof zorgde voor veel media-aandacht, waaronder items in het NOS jour-

naal, SBS Hart van Nederland en Radio 1 Tros Nieuwsshow. RTV Utrecht maakte een documentaire over de roof van de monstrans, die ook landelijk door de RKK is uitgezonden. De verschillende tentoonstellingen en presentaties kregen ook zendtijd. Onder andere werd Desirée Krikhaar geïnterviewd bij Tijd voor Max; Anite Haverkamp bij De zondag van Van Willigenburg op Radio 5 en Radio M Aan Tafel; Ruud Priem voor Koffietijd en Arno van Os bij KRO de ochtend van 4.

Aanwinsten, tijdelijke uitleningen en bruiklenen in 2013:

Aanwinsten in aantallen voorwerpen:

- 19 aankopen
- 4 langdurige bruiklenen aan Museum Catharijneconvent
- 39 overdrachten/schenken/legaten/in opdracht vervaardigd aan Museum Catharijneconvent

Aantal langdurig uitgeleende objecten:

- Eind 2013 bevonden er zich in totaal 385 objecten in langdurig bruikleen elders.

Aantal uitgeleende objecten aan tentoonstellingen en manifestaties:

- 102 objecten uitgeleend aan 24 instellingen t.b.v. tentoonstellingen en manifestaties buiten het museum. Onder andere zijn objecten uitgeleend aan de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België in Brussel, het Dordrechts Museum en het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken.

Aantal ingeleende objecten voor tentoonstellingen en manifestaties:

- *Ontsnapt aan de Beeldenstorm*: 65 inleningen, waaronder zeer ruimhartige bruiklenen van het Centraal Museum Utrecht (16 objecten) en het Rijksmuseum Amsterdam (13 objecten), en bruiklenen van onder andere het Victoria & Albert Museum in Londen en de kerk in Leka in Noorwegen.
- *Goddelijke inspiratie*: 32 bruiklenen van het Rublev Museum in Moskou, aangevuld met 57 bruiklenen van Nederlandse en Belgische particuliere verzamelaars en handelaren.
- *Vormen van Verdraagzaamheid*: 56 bruiklenen van onder andere het Los Angeles County Museum of Art, de Art Gallery of Ontario in Toronto en de Staatlichen Museen in Berlijn.

Kijk voor het gedetailleerde overzicht van de Aanwinsten, retourneren en tijdelijke uitleningen in 2013 op www.catharijneconvent.nl.

Publicaties

Publicaties Algemeen

- *Vormen van verdraagzaamheid. Religieuze (in)tolerantie in de Gouden Eeuw* / redactie Xander van Eck en Ruud Priem; met medewerking van Inge Schriemer. Zwolle/Utrecht 2013 [tentoonstelling Utrecht, Museum Catharijneconvent, 2013]
- *Traits of tolerance. Religious tolerance in the Golden Age* / ed. Xander van Eck and Ruud Priem; assisted by Inge Schriemer. Zwolle/Utrecht 2013 [tentoonstelling Utrecht, Museum Catharijneconvent, 2013]
- *Wat feesten ons vertellen* / Anite Haverkamp...[et al.]. – Utrecht/Zwolle/Hoofddorp 2013 (Met DVD)
- *Goddelijke inspiratie. Russische ikonen ontmoeten westerse kunst (10 april - 4 augustus 2013)* / Désirée Krikhaar, Paula Hertogh; redactie Kees van Schooten. Utrecht 2013 [Tentoonstellingsgids]
- *Divine inspiration. Russian icons meet western art (10 April - 4 August 2013)* / Désirée Krikhaar, Paula Hertogh; ed. Kees van Schooten; translation Margaret Hill, Loek Caspers. Utrecht 2013 [Tentoonstellingsgids]

Publicaties van medewerkers

- **Beer, Richard de**
 - 'Oud-katholiek textiel voor het voetlicht', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 3, p. 22-23
- **Beyer, Marc de**
 - 'Friedrich Bury am Niederländischen Hof', in: *Der Maler Friedrich Bury (1763-1823). Goethes "zweiter Fritz"*. Berlijn/München, p. 146-155
 - 'Erfgoed in Kerken en Kloosters. Erfgoedcentrum van Museum Catharijneconvent', in: *VBMK-nieuws* 2, 2013
 - 'Wat doen we met onze religieuze voorwerpen. Erfgoed in Kerken en Kloosters van Museum Catharijneconvent', in: *Devotionalia. Periodiek voor verzamelaars van devotionalia* 32 (2013) 192, p. 360-363
 - 'Seminar on Movable Religious Heritage in Utrecht en Amsterdam', in: *VBMK-nieuws* 2013, 3

- **Blokhuis, Marco**
 - 'Als een goed kerkrentmeester. Herbestemming van kerkelijk erfgoed' in: *Kerkbeheer. Maandblad van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer* 2013, 10 (november)
 - 'Protestantse kerken in Noord- en Zuid-Holland als schatkamers van cultuurhistorisch erfgoed', in: *Bulletin van de Stichting Oude Hollandse Kerken SOHK* 2013, 77, p. 18-38
- **Dijkema, Annabel**
 - 'De Kleine Passie van Middelstum. Gewelfschilderingen in de Hippolytuskerk naar het voorbeeld van Albrecht Dürer', in: *Groninger kerken* 30 (2013) 1, p. 23-27
 - & Micha Leeftang, 'Ter leering ende vermaeck. Ontsnapt aan de Beeldenstorm aanleiding voor verder onderzoek', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 1, p. 40-41
 - & Micha Leeftang, 'CODARTfocus in Utrecht', in: *Codart eZine* 2013, 2
- **Haverkamp, Anite**
 - & Esther van Geel-Metternich, 'Feest! Voor alle kinderen van Nederland. Een ambitieus en uniek educatieproject', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 2, p. 36-39
 - Heilige centraal: Blasius, Petrus en Paulus en Bruno de Kartouizer, in *Catharijne, Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 30, 31 en 32.
- **Hertogh, Paula**
 - & Micha Leeftang, 'Wereldprimeur: schildersgeheimen ontrafeld. Govert Flincks Isaäk zegent Jacob doorgelicht', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 1, p. 34-36
 - & Petra Katzenstein, 'Rondleidingen worden ontmoetingen. Een bijzondere samenwerking tussen het Joods Historisch Museum en Museum Catharijneconvent', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 3, p. 24-25
- **Kootte, Tanja**
 - 'Nader toegelicht. Portret van Gisbertus Voetius (1589-1676)', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent* 31 (2013) 1, p. 28-29
 - 'Leonardus Beels. Vereeuwigd en vermenigvuldigd via koperplaat', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent* 31 (2013) 2, p. 24-25
 - 'Damasten kleed met geschiedenis van Susanna', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent* 31 (2013) 3, p. 16-17
- **Kruijf, Anique de**
 - 'Domweg bewaard: relieken uit de Dom', in: *Handreiking* 43 (2013) 7, p. 6-8
 - & Ruud Priem, 'Inventariseren, waarderen, bewaren', in: *Periodiek VPW Breda. Vereniging van Pastoraal Werkenden in het Bisdom van Breda* 2013, 2, p. 24-27
 - & Evelyne M.F. Verheggen, 'Graveurs met Jezus als metgezel', in: *Van Bolswert naar Antwerpen. Gouden Eeuwgravures naar Bloemaert, Rubens en Van Dyck. Bolsward* 2013, p. 111-167 [tentoonstelling Bolsward, Titus Brandsma Museum, 2013]
- **Leeftang, Micha**
 - 'Catharijneconvent in The Rembrandt Database', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 2, p. 21
 - 'Bewaard voor de toekomst. Het technisch onderzoek naar en de restauratie van schilderijen' in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 3, p. 28
 - & Annabel Dijkema, 'Ter leering ende vermaeck. Ontsnapt aan de Beeldenstorm aanleiding voor verder onderzoek', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 1, p. 40-41
 - & Annabel Dijkema, 'CODARTfocus in Utrecht', in: *Codart eZine* 2013, 2
 - & Paula Hertogh, 'Wereldprimeur: schildersgeheimen ontrafeld. Govert Flincks Isaäk zegent Jacob doorgelicht', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 1, p. 34-36
 - & Anne Knipping, 'Van non tot monnik. Zestiende-eeuwse gedaanteverandering', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 2, p. 18-19
 - & Carolijn Mensing, 'Inter-institutional - multidisciplinair - ever-growing', in: *Catharijne: magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 2, p. 21
 - & Margreet Wolters, 'Christus en de overspelige vrouw. De relatie tussen tekening, ondertekening en schilderij', in: *Kunst en wetenschap*, 22 (2013) 3, p. 33-34

- **Nood, Marije de**
 - 'Nieuwe beelden en bijzondere ontmoetingen. Een tijdelijk beeldhouwatelier in het museum', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 1, p. 38-39
 - 'Speciaal voor mij', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 2, p. 16-17
- **Priem, Ruud**
 - 'Bouwen aan de toekomst van het kerkelijk-cultureel erfgoed', in: *Kerk in de stad* 20 (2013) 11, p. 7
 - 'De kunst van het verzamelen. Abraham Bloemaert en Cornelis Jonson van Ceulen', in: Rob Bijl...[et al.], *Opvallend gewoon. Het bijzondere van Nederland. Beschouwingen bij het afscheid van Paul Schnabel als directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau*. Den Haag 2013, p. 184-193
 - 'Een teken van liefde', in: *Franciscaans maandblad* 2013, 6, p. 5
 - 'Vormen van verdraagzaamheid. Religieuze (in)tolerantie in de Gouden Eeuw', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013), 1, p. 27
 - 'De Vermeulen Brauckman Kunstprijs', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 2, p. 30-33
 - 'Portretten van Willem Thielen en zijn echtgenote Maria de Fraeye', in: *Bulletin van de Vereniging Rembrandt* 23 (2013) 3, p. 31-35
 - 'Introduction' en 'Constructing a new world in the age of modernism: Tomoyoshi Murayama, Van Doesburg and Masuji Hamada', in: Shiho Futamura et al. (red.), *The history of artistic creation in Japan, 18: The dream of the 20th century. Florescence of new expressions*. Osaka 2013, p.5, 27-38, 325, 330-331
 - & Xander van Eck, 'Vormen van Verdraagzaamheid', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 2, p. 4-7
 - & Anique de Kruijf, 'Inventariseren, waarderen, bewaren', in: *Periodiek VPW Breda. Vereniging van Pastoraal Werkenden in het Bisdome van Breda* 2013, 2, p. 24-27
- **Schaap, Boukje**
 - 'De monstrans en het mirakel. Een topstuk van Museum Catharijneconvent', in: *Vind. Geschiedenis, archeologie, kunst en antiek* 2013, 10, p. 28-31
- **Schooten, Kees van**
 - 'Wereldbibliotheekcatalogus', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 2, p. 20

- **Schriemer, Inge**
 - & Louise van den Bergh-Hoogterp, 'Schitterende altaarkandelaars. Een intrigerende aanwinst voor het museum', in: *Catharijne. Magazine van Museum Catharijneconvent Utrecht* 31 (2013) 3, p. 18-20
 - & Louise van den Bergh-Hoogterp, 'Een paar 17de-eeuwse altaarkandelaars van de Utrechtse zilversmid Arnout Aelbert (Aert) van Leeuwen', in: *De Stavelij. Jaarboek van de Nederlandse Zilverclub* 2013, p. 36-48

Representatie, congressen, symposia, lezingen en overige activiteiten

Namens het museum hebben medewerkers van de inhoudelijke staf congressen, symposia en andere activiteiten georganiseerd en bijgewoond en vele lezingen gegeven.

De leden van de afdeling Onderzoek en Educatie bezochten de tentoonstelling *Credo-Christianisering Europas im Mittelalter* in Paderborn (Duitsland). Zij werden daar ontvangen en rondgeleid door Prof. Dr. Christoph Stiegemann, Directeur van het Diözesanmuseum.

Tanja Kootte verzorgde gastcolleges voor de Universiteit van Utrecht en voor Kunst en Reformatie Driestar Educatie. Daarnaast gaf ze lezingen voor de Vereniging Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB), voor het VKB partnerprogramma en voor Drietour reizen. Ze gaf een presentatie tijdens de bijeenkomst *Kunst van Doopsgezinden en Remonstranten in de zeventiende eeuw* van de Remonstrantse Broederschap en Doopsgezinde Sociëteit. Ook nam zij deel aan de studiedag *Protestantse beeldcultuur na 1800* aan de Vrije Universiteit van Amsterdam en de studiedag *Blik op de Biblebelt* in Gouda.

Ruud Priem verleende als inhoudelijk adviseur veelvuldig medewerking aan bijeenkomsten van externe partners, zoals de RCE, het Koninklijk Nederlands Instituut te Rome (KNIR) en het Mondriaan Fonds. Als adviseur (en vanaf september als bestuurslid) van de Vereniging Rembrandt bezorgde hij het bestuur verschillende bijdragen ter ondersteuning van de besluitvorming over steunaanvragen. Enkele collega-musea gaf hij mondeling advies ten behoeve van door hen beoogde kunst-aankopen. Ruud was verantwoordelijk voor de maximale toezegging van het VSBfonds ad €39.000 voor de beoogde aankoop

van een laatmiddeleeuwse gebedsnoot op een veiling in juli in Londen (helaas werd het museum daar overboden door een particuliere verzamelaar) en begeleidde belangrijke schenkingen uit particulier kunstbezit – waaronder een spectaculaire Antwerpse renaissance-sculptuur (c. 1540) met originele beschildering. Hij verzorgde ruim vijftien lezingen en gastcolleges, veelal over het aanwinstenbeleid van Museum Catharijneconvent of naar aanleiding van de tentoonstellingen *Vormen van Verdraagzaamheid*, en de *Vermeulen Brauckman Kunstprijs*, o.a. voor de Rijksuniversiteit Groningen, de School of Catholic Theology aan de Universiteit van Tilburg, op de Open Monumentendag, voor de inhoudelijke staf van het Mauritshuis en Vrienden van Museum Catharijneconvent. In april nam hij deel aan het congres CODARTzestien in Wenen en in het najaar als contribuant aan een beleidsdiscussie van de Raad van Advies van de Vereniging Rembrandt. In zijn rol als bestuursvoorzitter van de sectie Collecties van de NMV, organiseerde Ruud in het Noordbrabants Museum een workshop over de praktijk van het museaal ontzamen op het jaarlijkse Museumcongres. Wat betreft representatie, vervulde Ruud Priem een rol bij een tiental rondleidingen, enkele openingen van het museum en in de verslaglegging over museumactiviteiten door de media - onder meer de (mede door hem geïnitieerde) driedelige televisie-serie *Religieus Erfgoed van AVRO's Kunstuur*.

Micha Leeftang organiseerde naar aanleiding van de tentoonstelling *Ontsnapt aan de Beeldenstorm* in samenwerking met de contactgroep Vroege Nederlandse Kunst en het International Council for Curators of Dutch and Flemish Art een CODARTfocus bijeenkomst. Ruim vijftig geïnteresseerden uit Nederland, België, Duitsland, Frankrijk en Noorwegen namen deel aan deze studiedag. Micha Leeftang verzorgde hier tevens een lezing. Bij het CODARTzestien congres in Wenen gaf ze een lezing en nam ze deel aan de paneldiscussie. Tevens verzorgde zij een gastcollege aan de Rijksuniversiteit Groningen. Micha Leeftang heeft medewerking verleend aan de *Index of Christian Art* van The Princeton University en heeft in samenwerking met het RKD veelvuldig IRR-onderzoek verricht naar werken uit de eigen collectie, maar ook naar een schilderij van Nicolaes Maes ten behoeve van een tentoonstelling in het Dordrechts Museum. Ze heeft medewerking verleend aan meerdere dissertatieronderzoeken en gaf advies voor een aankoop van een vroegzestiende-eeuws schilderij door het Breda's Museum.

Anite Haverkamp verzorgde samen met Dr. Monique van Dijk de workshop *ikonen, idolen en identiteit van jongeren*, tijdens de publieksdag van de Tilburg School of Catholic Theology. Rond het gereedkomen van de publicatie *Wat Feesten* ons vertellen hield zij een feestrede ter gelegenheid van de 65e verjaardag van Pastoor Kees van Lent en een lezing *Wat feesten* ons vertellen: Kerstmis. Over de kerstpresentatie *Beleef het kerstverhaal* leidde zij Dr. Marcel Barnard, zijn studenten en prof. Ian Nell van de Universiteit Stellenbosch en prof. Cas. Wepener van de Universiteit Pretoria rond. Samen met Rosa van der Wielen nam ze deel aan de studie dag *Motivating Parents*, wat inspireerde tot nieuwe inzichten voor de familieprogramma's bij Feest! Weet wat je viert.

Paula Hertogh was samen met Anne Knipping aanwezig op het congres *Tangible Past*, een internationale conferentie over erfgoed-educatie, georganiseerd door het onderzoeksteam van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, programma voor Erfgoed Educatie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, en het Landelijke Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunsten.

Annabel Dijkema gaf een lezing voor de historische vereniging van Middelstum e.o. Samen met andere medewerkers van de afdeling collectiebeheer was ze bij de Adlib-gebruikersdag. Hier gaven Arno van Os en Eveline Mols de presentatie *Adlib tentoongesteld*. Ze presenteerden hoe de Adlib-applicatie door Museum Catharijneconvent is aangepast, zodat ook tentoonstellingsbruiklenen ingevoerd kunnen worden.

Op 4 en 5 september organiseerde de afdeling Erfgoed in Kerken en Kloosters in samenwerking met Future for Religious Heritage (FRH) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed het *Seminar on Movable Religious Heritage*. Dit seminar vormde de start van een Europese samenwerking op het gebied van erfgoed in kerken en kloosters.

Marc de Beyer was initiatiefnemer van *Working Group on Movable Religious Heritage*, onder de paraplu van de FRH. Ook nam hij deel aan de expertmeeting *naar een afwegingskader voor een selectieve benadering in de verwerving en herbestemming van religieus erfgoed* in opdracht van BOEi. Hij heeft verschillende lezingen gegeven, waaronder een lezing tijdens de opening van de tentoonstelling *Hemelse Klanken* in het Prinsenhof in Delft.

Pia Verhoeven heeft deelgenomen aan het Cultuurschermingsoverleg van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en was, samen met Marco Blokhuis aanwezig op het jaarlijkse congres van de Vereniging Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB) en symposia georganiseerd door de Radboud Universiteit in Nijmegen en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Daarnaast was ze adviseur bij de Diocesane Commissie Kerkelijk Kunstbezit van het Aartsbisdom Utrecht.

Marco Blokhuis organiseerde een bijeenkomst voor doopsgezinden en remonstranten in Museum Catharijneconvent onder de noemer *Schepper en Co in het museum*. Ook nam hij deel aan de studiedag *Protestantse beeldcultuur na 1800* aan de Vrije Universiteit van Amsterdam en het jubileumsymposium *Kantoor der Kerkelijke Goederen*. Hij was aanwezig bij *Zonder beelden sprak hij niet*, een interkerkelijk symposium met aandacht voor de relatie tussen kerk en kunst. Marco Blokhuis was samen met Richard de Beer, Inge Schriemer, Marc de Beyer en Annabel Dijkema aanwezig op het symposium *op de museale weegschaal, collectiewaardering in zes stappen* bij de RCE in Amersfoort.

Richard de Beer gaf de lezing 'Belang van conserveren van paramenteren' tijdens de opening van de tentoonstelling *De Hemel op Aarde* in Museum de Kantfabriek te Horst.

Anique de Kruijf nam deel aan het expertenforum *Uit de kast. Over valorisatie en ontsluiting van religieus cultureel erfgoed*, georganiseerd door het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur in Leuven.

Bedrijfsvoering

Het bestuur en de Raad van Toezicht van Museum Catharijneconvent hebben in 2013 de regels van goed bestuur, zoals geformuleerd in de Governance Code Cultuur, nageleefd. De samenstelling van de Raad van Toezicht is evenwichtig. Er is een liaison-functie tussen de OR en de Raad van Toezicht.

Het eigen functioneren van de Raad van Toezicht is in een vergadering besproken. De Raad van Toezicht heeft vergaderd zonder aanwezigheid van de directie. Daarnaast is het volgen van de Governance Code Cultuur in november onderwerp van gesprek geweest in de Raad van Toezicht.

Organisatiestructuur 2013

Zie pagina 72.

Management Team

- Marieke van Schijndel (directie)
- Dick Nieuwenhuis (bedrijfsvoering)
- Saskia van Haaren (projectbureau)
- Tanja Kootte (onderzoek en educatie)
- Marc de Beyer (erfgoed in kerken en kloosters)
- Sieske Binnendijk (collectiebeheer)
- Douwe Wigtersma (marketing en communicatie)

Raad van Toezicht

- Drs. J.M.M. (Hans) van der Ven (voorzitter)
- Prof. dr. S.L. (Sible) de Blaauw (t/m 31-10)
- Prof. dr. A.M. (Jos) Koldewij (m.i.v. 01-11)
- Prof. dr. M. (Marcel) Barnard
- Prof. dr. P. (Paul) Schnabel
- Mw. mr. L.J.A.M. (Leonie) Verhagen-Coopmans
- Drs. J.H.P.M. (Jan) Stolker
- Mw. drs. W.R.C. (Mirjam) Sterk

Samenstelling onderliggende Stichtingen

Stichting Het Catharijneconvent

Vanuit de Stichting Aartsbisschoppelijk Museum

- Prof. dr. S.L. de Blaauw (voorzitter t/m 31-10)
- Drs. F.W.J. Holterhues
- Mr. J.L.W.M. Zuijdwijk

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Haarlem

- Mw. drs. J. Olyslager

Vanuit Bisdom Rotterdam

- Mr. J.C.G.M. Bakker

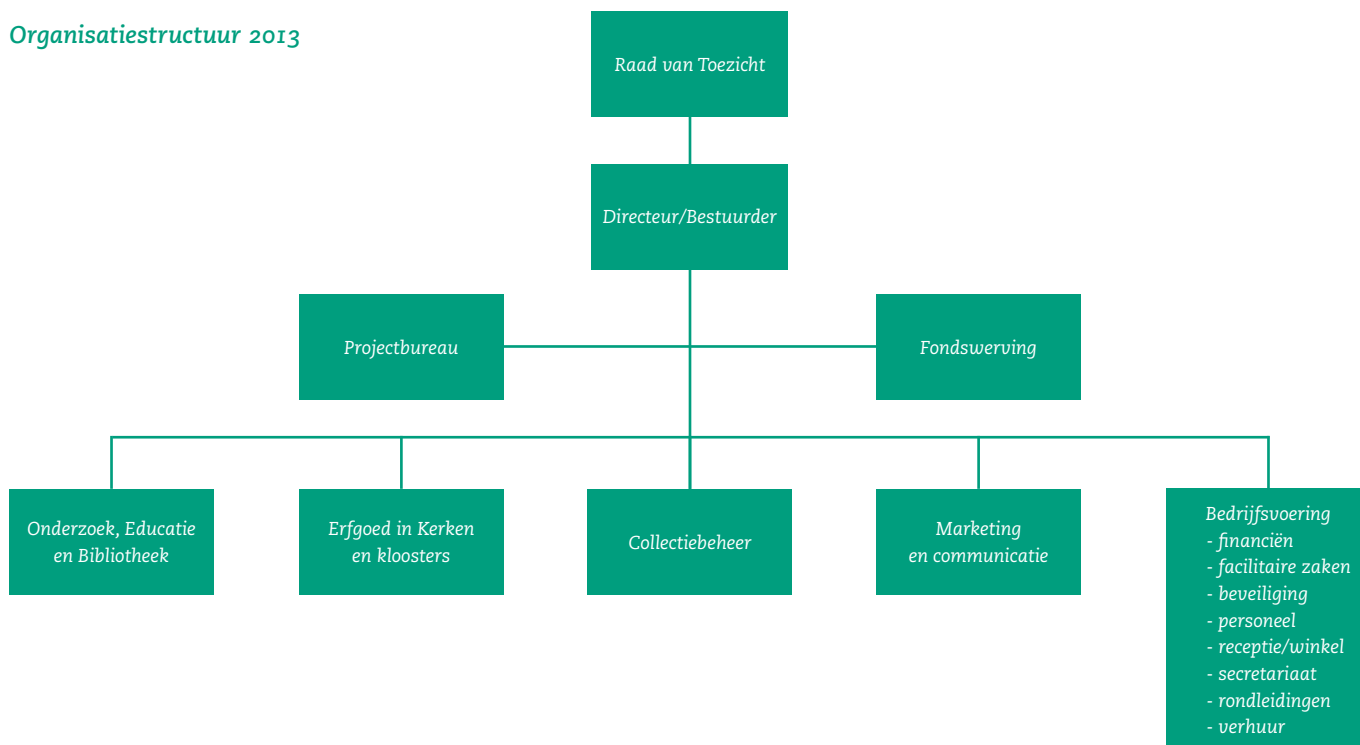
Vanuit de Stichting Oud-Katholiek Museum

- Drs. S.J. Eman
- Dhr. E.M.P.P. Verhey (penningmeester)

Vanuit de Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst

- Mw. drs. M. Tolsma (t/m 30-09)
- Mw. drs. C. C. Verheus-Nieuwstraten (m.i.v. 01-10)
- Drs. ds. M.L. van Wijngaarden (secretaris)

Organisatiestructuur 2013

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Den Bosch

- Drs. E.B.A. van Deutekom (t/m 31-03)
- Drs. C. Mennen (m.i.v. 01-04)

Vanuit het Bisschoppelijk Museum Roermond

- Ir. R.L.M.A. Brouwers

Stichting Aartsbisschoppelijk Museum

- Prof. dr. S.L. de Blaauw (voorzitter t/m 31-10)
- Prof. dr. A.M. Koldewij (voorzitter m.i.v. 01-11)
- Dr. C.M.A. Caspers (secretaris)
- Drs. F.W.J. Holterhues (penningmeester)
- Mw. drs. M.M.C.F. de Jong
- Mgr. drs. H.W. Woorts
- Mr. J.L.W.M. Zuijdwijk

Stichting Protestantse Kerkelijke Kunst

- Mw. drs. M. Tolsma (voorzitter t/m 30-09)
- Drs. M.L. van Wijngaarden (penningmeester)

- Mw. drs. C.C. Verheus-Nieuwstraten (secretaris)
- Mw. P. Beelaerts van Blokland-Kraijenhoff
- Ir. G.J. van der Harst
- Drs. H. Peet
- Mw. Mr. E. Weiland (m.i.v. 01-10)

Stichting Oud-Katholiek Museum

- Dhr. E.M.P.P. Verhey (voorzitter)
- Mw. E.M. Jansen (secretaris)
- Dhr. N. Lenten (penningmeester)
- Drs. S.J. Eman

Bestuur Vereniging Vrienden van het Catharijneconvent

- Mw. mr. T.J. (Teska) van Vuren (voorzitter)
- Drs. M.J.L.M. (Marcel) Gubbels (secretaris)
- Drs. J.A. (Jan) Emmens (penningmeester)
- Mr. J.A. (Jan) de Bruijn
- H.Th. M. (Henk) van Doorn
- Mw. drs. G.B. (Ineke) van der Heide

Bestuur Stichting Fonds Museum Catharijneconvent

- Drs. J.M.M. (Hans) van der Ven (voorzitter, t/m 31-08, daarna lid)
- Drs. H.M. (Huub) Blankenberg (voorzitter m.i.v. 01-09)
- Mw. mr. T.J. (Teska) van Vuren (penningmeester)
- Mw. drs. M.A. (Marieke) van Schijndel MBA
- Mw. A.A.J. (Annemarie) Dalenoord (ambtelijke secretaris. Zij maakt geen deel uit van het bestuur)

Personeel 2013

Directie

- Marieke van Schijndel (directeur)

Projectbureau

- Saskia van Haaren (hoofd projectbureau)
- Ronnie Weijers (projectleider)
- Helen van der Meulen (projectleider *Huis van Sinterklaas en Beleef het kerstverhaal*)
- Dimphy Schreurs (programmameider *Feest!* m.i.v. 15-10)
- Esther Metternich (projectcoördinator t/m 31-12)

Fondswerving

- Annemarie Dalenoord (coördinator Vereniging Vrienden en Fonds Museum Catharijneconvent)

Onderzoek, Educatie en Bibliotheek

- Tanja Kootte (interim hoofd Onderzoek, Educatie en Bibliotheek en J.G. van Oordconservator voor het protestantisme)
- Ruud Priem (hoofdconservator t/m 31-12)
- Micha Leeftang (conservator)
- Inge Schriemer (conservator m.i.v. 01-05)
- Pia Verhoeven (conservator t/m 31-03)
- Dunja Hak (junior conservator *Thuis in de Bijbel*)
- Kees van Schooten (bibliothecaris)
- Anite Haverkamp (medewerker educatie)
- Marije de Nood (medewerker educatie en conservator *Naastenliefde* m.i.v. 01-02)
- Paula Hertogh (medewerker educatie)
- Marieke Wickham (educatie medewerker *Naastenliefde* m.i.v. 16-09)

Stagiaires Onderzoek, Educatie en Bibliotheek

- Anne Knipping (t/m 01-04)
- Gerrit Barbé (m.i.v. 01-09)
- Jacolien Wubs (t/m 11-01)
- Nanouchka Wamelink (m.i.v. 01-09)
- Hanneke Epping (m.i.v. 15-11)
- Jasper Schagen (m.i.v. 15-11)
- Laura van de Vendel (m.i.v. 15-11)

Erfgoed Kerken en Kloosters

- Marc de Beyer (hoofd erfgoed in kerken en kloosters m.i.v. 01-05)
- Richard de Beer (consulent/conservator Oud-Katholiek erfgoed m.i.v. 25-02)
- Marco Blokhuis (algemeen medewerker/erfgoedsspecialist m.i.v. 25-02)
- Martin de Rijk (applicatiebeheerder m.i.v. 25-02)
- Pia Verhoeven (senior medewerker/erfgoedsspecialist m.i.v. 01-04)
- Anique de Kruijf (algemeen medewerker/erfgoedsspecialist m.i.v. 01-05)
- Ria Reijerse (algemeen medewerker m.i.v. 01-09)
- Jacqueline Takke (projectmedewerker m.i.v. 01-02)
- Evelyne Verheggen (herbestemmingsconsulent m.i.v. 01-12)

Collectiebeheer

- Sieske Binnendijk (hoofd collectiebeheer)
- Humphrey van der Beesen (medewerker collectiebeheer)
- Peter den Held (medewerker collectiebeheer)
- Arno van Os (registrator)
- Annabel Dijkema (medewerker collectiebeheer m.i.v. 07-01)
- Eveline Mols (tentoonstellingsregistrator t/m 31-10)
- Reslyn Pecht (stagiaire m.i.v. 01-09)

Marketing en Communicatie

- Douwe Wigtersma (hoofd marketing en communicatie)
- Rosemarie Boone (medewerker marketing en communicatie)
- Billie Jo Krul (medewerker marketing en communicatie)
- Rosa van der Wielen (medewerker marketing en communicatie)
- Marlous van der Steen (medewerker commerciële zaken t/m 31-03)
- Boukje Schaap (medewerker marketing en communicatie m.i.v. 01-02)
- Lotte Mulders (stagiaire 01-06 t/m 01-09)
- Linda Rooijmans (stagiaire 01-06 t/m 01-09)

Bedrijfsvoering

- Dick Nieuwenhuis (hoofd bedrijfsvoering)

Financiën

- Gerwin van Herk (controller)
- Margriet Peterse-Huigen (medewerker afdeling financiën en P&O)

Facilitaire Zaken

- Theo Kompier (huismeester)
- Gerian Schreuder (huismeester)

Beveiliging

- Hans de Koning (hoofd beveiliging t/m 31-03)
- Petar Tolov (groepsleider beveiliging)
- Arnold van den Akker (beveiligingsmedewerker, m.i.v. 01-12 centralist beveiliging)
- Danny van den Akker (beveiligingsmedewerker, m.i.v. 01-12 centralist beveiliging)
- Sijun Wu (beveiligingsmedewerker, m.i.v. 01-12 centralist beveiliging)
- Jerry du Floo (beveiligingsmedewerker, m.i.v. 01-12 centralist beveiliging)
- Dick Bakker (beveiligingsmedewerker)
- Henk de Keijzer (beveiligingsmedewerker)
- Ron Piek (beveiligingsmedewerker)
- Bianca Damen (beveiligingsmedewerker)
- Ilona Soliman-Kohlwig (beveiligingsmedewerker)
- Dave Oudenalder (beveiligingsmedewerker t/m 28-02)
- Gerard August (beveiligingsmedewerker t/m 30-06)
- Manfred Ooijevaar (beveiligingsmedewerker m.i.v. 01-05)
- Marco van der Linden (beveiligingsmedewerker m.i.v. 01-04)
- Bryan Vonk (oproepkracht beveiligingsmedewerker m.i.v. 01-06)
- Marco van der Linden (stagiair t/m 31-03)
- Bryan Vonk (stagiair t/m 30-04)
- Bob Jongen (stagiair m.i.v. 01-09)
- Marco Wijdeveld (stagiair m.i.v. 02-09)

Winkel- en entreegebied

- Sylvia Staal (teamleider entreegebied m.i.v. 01-03)
- Bianca Damen (medewerker entreegebied m.i.v. 01-04)

Secretariaat

- Sebastiaan van der Lans (management assistent)
- Letty Klumpers (secretarieel medewerker)
- Heidi Platenkamp (secretarieel medewerker)

Vrijwilligers

- Annelies van Arem
- Mieke van Bavel
- Darly Benneker
- Aart van Bruggen
- Emily van Buuren
- Chris Cools
- Paula van Cuilenburg
- Corinne van Dijk
- Mattanja Dirks
- Charlotte Gentenaar (m.i.v. 7-11)
- Don Goossens
- Sylva de Graaf
- Truus de Groot
- Ineke van der Heide
- Wim Hengeveld
- Joleen Heringa
- José van Herwerden
- Theo 't Hoen
- Riet Hogenbirk-Woltjer
- Rinie Kemps
- Marijke de Klerk
- Hettie Kraan
- Jos van Liempdt
- Mariëlla Lokenberg-Lijesen
- Carolijn Mensing (m.i.v. 1-5 t/m 31-7)
- Willemine Mink
- Trudy Molenaar
- Jenneke Noordhoek
- Froukje van Oudheusden-Titsing
- Iris Salvelkouls
- Boukje Schaap (t/m 01-02)
- Lidwien Schiphorst
- Samantha Torrè
- Hannelore Valentijn
- Hanneke Veldhuizen
- Annemieke Versteeg
- Ineke Vogels
- Gé Walda
- Marianne van Wengerden-Janssen

Rondleiders

- Hanneke Blijham
- Annabel Dijkema
- Maret van Esch
- Noortje Goedhart
- Leon Gijbels
- Monique Hanrath
- Duttje Huitema
- Hebbien Jacobs
- Gabriëlle Kappelle-Spijkerman
- Aldwin Kroeze
- Femke Lockefeer
- Lizzy Mak
- Marina Marijnen
- Marga Rijpstra
- Jean van Tongeren

- Neanske Tuinman
- Rinse Valk

Ondernemingsraad

De samenstelling van de Ondernemingsraad was in 2013:

- Micha Leeflang (voorzitter)
- Kees van Schooten (secretaris)
- Arno van Os
- Danny van den Akker
- Petar Tolov

De OR kwam in 2013 veertien keer bijeen, waarvan zes keer met de directie. Op 10 september vond de artikel-24-bijeenkomst plaats, een overleg tussen de OR-leden, directie en de contactpersoon van de Raad van Toezicht, Paul Schnabel.

Lidmaatschappen/overlegorganen

Directie

Marieke van Schijndel	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht Kunst in het Stationsgebied Stichting het Utrechts Museumkwartier Nationaal Restauratiefonds	Lid RvT Bestuurslid Bestuurslid Bestuurslid
-----------------------	--	--

Medewerkers

<ul style="list-style-type: none"> • Richard de Beer • Marc de Beyer 	<p>Wetenschappelijk werkgezelschap van het Oud-Katholiek Seminarie</p> <p>International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART)</p> <p>Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen (VBMK)</p> <p>Working Group Movable Religious Heritage</p> <p>Stichting Vrienden van de Dominicus</p>	<p>Lid</p> <p>Lid</p> <p>Bestuurslid</p> <p>Lid</p> <p>Bestuurslid</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Annabel Dijkema • Saskia van Haaren 	<p>Tentoonstellingscommissie van de Domkerk, Utrecht</p> <p>International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART)</p> <p>Museum Elisabeth Weeshuis in Culemborg</p> <p>Nederlandse Museumvereniging, sectie publiek en presentatie</p>	<p>Lid</p> <p>Lid</p> <p>Bestuurslid</p> <p>Bestuurslid</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tanja Kootte 	<p>Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (KNHG)</p> <p>Tijdschrift voor Nederlandse Kerkgeschiedenis</p> <p>Uitgeverij Forte</p> <p>International Council of Museums (ICOM)</p> <p>Van de Poll-Wolters-Quinastichting</p> <p>Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici</p>	<p>Lid</p> <p>Lid van de brede redactie</p> <p>Redactielid</p> <p>Lid</p> <p>Bestuurslid</p> <p>Lid</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Anique de Kruijf 	<p>International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART)</p> <p>Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK)</p> <p>Contactgroep Vroeg-Nederlandse Kunst (CVNK)</p> <p>Uitgeverij Clavis Publicaties Middeleeuwse Kunst</p> <p>Bulletin Oude Hollandse Kerken</p>	<p>Lid</p> <p>Lid</p> <p>Lid</p> <p>Bestuurslid</p> <p>Redactielid</p>

• Micha Leeflang	International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART)	Lid
	Historians of Netherlandish Art	Lid
• Marije de Nood	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK)	Lid
	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK)	Lid
• Ruud Priem	Nederlands Genootschap van Sint Jacob	Lid
	International Council for Curators of Dutch and Flemish Art (CODART)	Lid
	Koninklijk Nederlands Instituut Rome (KNIR), Wetenschappelijke Adviesraad	Lid
	Adviescommissie voor Erfgoed en Beeldende Kunst Mondriaan Stichting	Lid
	Museum Elisabeth Weeshuis, Culemborg	Bestuurslid
	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), Adviesraad Erfgoedbalans 2015	Lid
	Vereniging Rembrandt, Raad van Adviseurs (tot 21-09)	Lid
	Vereniging Rembrandt (vanaf 21-09)	Bestuurslid
	Terborch Foundation, Deventer	Bestuurslid
	Vermeulen Brauckman Kunstprijs	Jurylid
	Nederlandse Museumvereniging (NMV), Sectie Collecties	Bestuursvoorzitter
	Nederlandse Museumvereniging (NMV), Sectieraad	Lid
	International Council of Museums (ICOM)	Lid
	Stichting Gebroeders van Limburg, Nijmegen	Lid
	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK)	Lid
	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK), Karel van Manderprijs 2013	Jurylid
	Contactgroep Vroeg-Nederlandse Kunst (CVNK)	Lid
	Begeleidingscommissie promotieonderzoek Winnie P. Verbeek, <i>Van verzuiling naar secularisatie: veranderingen in de presentatie van christelijk religieus erfgoed van 1853 tot heden (2012-2016) i.s.m. Prof.dr. Ad de Jong, Universiteit van Amsterdam</i>	Lid
	Prins Bernhard Cultuurfonds, BankGiro Loterij Museumprijs Stichting Bevordering Herbouw Schip Domkerk Utrecht, Wetenschappelijke adviesraad	Lid
	Article, kunsthistorisch tijdschrift Universiteit Utrecht, stuurgroep redactie	Lid
Stedelijk Museum Alkmaar – tentoonstelling <i>Emanuel de Witte (1617-1692). Schildersgenie uit Alkmaar / Painter genius from Alkmaar 2017 (vanaf 1-05)</i>	Gastconservator	
• Kees van Schooten	Overleg Kunsthistorische Bibliotheken Nederland	Lid
	Werkgroep Speciale en Wetenschappelijke Bibliotheken	Lid
	International Council of Museums (ICOM)	Lid
• Inge Schriemer	Vereniging van Nederlandse Kunsthistorici (VNK)	Lid
• Pia Verhoeven	Raad van Advies, Heiligenbeeldenmuseum Kranenburg	Lid
• Douwe Wigtersma	Utrechtse Musea, Informatieoverleg	Lid

(Neven) activiteiten van de leden van de Raad van Toezicht• **J.M.M. van der Ven**

Functie: Executive Director MerweOord

Nevenfuncties (o.a.):

- Interim-directeur benoemingen door de Ondernemingskamer
- Adviseur Stichting Het Groene Woud
- Directeur LDDM B.V.
- Lid Raad van Commissarissen van Oord, Rotterdam
- Lid Raad van Commissarissen, Majencia, Paris
- Lid Raad van Commissarissen e-Traction, Apeldoorn
- Voorzitter Raad van Commissarissen Acta Marine, Den Helder
- Voorzitter Raad van Commissarissen RPC, Rotterdam

• **S.L. de Blaauw**

Functie: Hoogleraar vroegchristelijke kunst en architectuur Radboud Universiteit Nijmegen

Nevenfuncties:

- Voorzitter Diocesane Commissie Kerkinrichting en Kerkelijk Kunstbezit Bisdom Groningen-Leeuwarden
- Voorzitter Stichting Aartsbisschoppelijk Museum, Utrecht
- Bestuurslid Stichting Vrienden van de Friezenkerk
- Lid Akademie der Wissenschaften und der Literatur Mainz
- Bestuurslid Institute of Eastern Christianity, Radboud Universiteit Nijmegen

• **P. Schnabel**

(Neven)functies:

- Universiteitshoogleraar Universiteit Utrecht
- Kroonlid Sociaal Economische Raad
- Voorzitter bestuur Innovatiefonds Zorgverzekeraars
- Lid Raad van Toezicht ING Nederland
- Lid Raad van Toezicht Stichting Internet Domein Registratie Nederland
- Adviseur Instituut GAK
- Voorzitter bestuur Duitsland Instituut Universiteit van Amsterdam
- Voorzitter Raad van Advies Van Mierlostichting
- Lid Raad van Adviseurs Vereniging Rembrandt te Den Haag
- Voorzitter museum Bredius te Den Haag
- Lid Raad van Toezicht Museum Boijmans van Beuningen te Rotterdam

- Penningmeester Koninklijk Concertgebouworkest te Amsterdam
- Lid bestuur Stichting Ons Erfdeel
- Voorzitter Adviesraad Erfgoedbalans van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed te Amersfoort

• **M. Barnard**

Functie: Hoogleraar Praktische Theologie (Protestantse Theologische Universiteit)

Nevenfuncties:

- Bijzonder hoogleraar Liturgiewetenschap (Vrije Universiteit Amsterdam)
- Buitengewoon hoogleraar Praktische Theologie (Universiteit Stellenbosch, Zuid-Afrika)
- Bestuurslid Vermeulen Brauckmanstichting

• **L.J.A.M. Verhagen-Coopmans**

Functie: Vice-president Rechtbank Breda

Nevenfuncties:

- Lid parochiebestuur RK Parochie St. Petrus' Stoel te Antiochië, Eindhoven
- Voorzitter Klachtencommissie V voor de Raad voor de Kinderbescherming

• **J.H.P.M. Stolker**

Functie: Interim manager/Boardroom advisor

Nevenfunctie:

- Program Director Erasmus University Rotterdam

• **W.R.C. Sterk**

Functies:

- Lid Onderzoeksraad Integriteit Overheid
- Ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid
- Programmamaker IKON

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht InteraktContour
- Lid Raad van Toezicht Katholieke Scholenstichting Utrecht (KSU)
- Voorzitter Raad van Toezicht RAVU (ambulancezorg regio Utrecht)

- **A.M. Koldewij**

Functie: Hoogleraar Kunstgeschiedenis van de Middeleeuwen
Radboud Universiteit Nijmegen

Nevenfuncties:

- Voorzitter Stichting Aartsbisschoppelijk Museum, Utrecht
- Lid Raad voor het Cultuurbeheer, Wet Behoud Cultuurbezit
- Bestuurslid Stichting Kunstpatrimonium Soeterbeeck
- Bestuurslid Stichting Het Nederlands Gebruiksvoorwerp, lidmaatschap.
- Bestuurslid Stichting Religieuze en Profane Insignes
- Voorzitter Stichting Nijmeegse Kunsthistorische Studies
- Lid Adviesraad Opleiding Conservering en Restauratie, UvA
- Lid Raad van Toezicht, Stichting Restauratie Atelier Limburg

In wood and stone

In wood and stone, the past is preserved. The great art of sculpture is the art of the wood. The great art of sculpture is the art of the stone. The great art of sculpture is the art of the wood. The great art of sculpture is the art of the stone. The great art of sculpture is the art of the wood. The great art of sculpture is the art of the stone.

The great art of sculpture is the art of the wood. The great art of sculpture is the art of the stone. The great art of sculpture is the art of the wood. The great art of sculpture is the art of the stone. The great art of sculpture is the art of the wood. The great art of sculpture is the art of the stone.

In hout en steen

In hout en steen, het verleden wordt bewaard. De grote kunst van beeldhouwen is de kunst van het hout. De grote kunst van beeldhouwen is de kunst van het steen. De grote kunst van beeldhouwen is de kunst van het hout. De grote kunst van beeldhouwen is de kunst van het steen. De grote kunst van beeldhouwen is de kunst van het hout. De grote kunst van beeldhouwen is de kunst van het steen.

The great art of sculpture is the art of the wood. The great art of sculpture is the art of the stone. The great art of sculpture is the art of the wood. The great art of sculpture is the art of the stone. The great art of sculpture is the art of the wood. The great art of sculpture is the art of the stone.

Colofon

© 2014 Museum Catharijneconvent

Redactie en productie

Eric de Koning, Koningswerk Communicatie
Afdeling Marketing en Communicatie: Boukje Schaap

Vormgeving

Manifesta, Rotterdam

Drukwerk

Donmail Culturele Publicaties bv Oosterhout

Fotografie

Roy Beusker, Werry Crone, Elena Davydova, Sander van Daal,
Ruben de Heer, Rick Huisinga, Micha Leeflang, Frank en Vrij
Media, Centraal Museum, Utrecht/ Dea Rijper

museum **Catharijneconvent**

bezoekadres

Lange Nieuwstraat 38
NL-3512 PH Utrecht

www.catharijneconvent.nl

postadres

Postbus 8518
NL-3503 RM Utrecht

t +31(0)30 231 38 35

f +31(0)30 231 78 96

e info@catharijneconvent.nl

Catharijneconvent

museum

